5-a Jaro. N-o 252 APERAS  SEMAJNE 1. Aŭgusto 1929

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e
Gvidanto: E. Lanti

SIDEJO de Plenum-Komitato de SAT
23, rue Boyer, Paris-20e

ADMINISTREJO: Kolmstr. 1, Leipzig O 27
Administranto: R. Lerhner

KELKAJ PRIPENSOJ OKAZE DE NIA IX-a

La IX-a Kongreso de SAT antaŭmontriĝas kiel la plej impona el la ĝis nun okazintaj. La Lajpcigaj K-doj volas, ke tiu manifestacio, okazonta en la urbo, kie troviĝas la administreja sidejo de nia Asocio, estu brila kaj sukcesega. Ili laŭdinde ne ŝparas siajn penojn kaj ne preterlasas la okazon por montri sian organizkapablon. Ni do povas esti tute certaj, ke la kongresanojn atendas ĉiurilate bona akcepto.

Alia ĝojiga konstato: la nombro el SAT-kongresanoj superas tiun de la neŭtraluloj, kongresontaj en Budapest. Tio estas apenaŭ kredebla. Tamen estas fakto. Kiam mi skribas ĉi tiun artikolon, jam sin anoncis al Lajpcig 785, dum en "Heroldo" de la 12-a de julio nur 386 neŭtraluloj sin anoncis al Budapest.

Ĉe tia konstato, oni facile prezentas al si la mienon de la personoj, kiuj antaŭ naŭ jaroj kompateme ridetis, levante la ŝultrojn, kiam ili eksciis, ke la esperantistaj laboristoj volas mem fosi sian propran sulkon kaj ne plu partopreni la t. n. neŭtralan movadon. Tiam "eminentuloj", doktoroj k. a. gravaj personoj opiniis, ke sufiĉos prisilenti la "fantazian" entreprenon por ke ĝi baldaŭ tute fiasku...

Tia sento ĉe reprezentantoj de la burĝa reganta klaso estis tute natura kaj normala. Sed malpli natura estis la sinteno de multaj laboristoj, kiuj tute ne kredis je sukceso.

Por doni fidon al tiuj dubemuloj, ni devis voki al famaj personoj, ĝenerale ŝatataj de la proletaro, ke ili bonvolu doni al nia movado la apogon de sia aŭtoritato. Tial niaj unuaj kongresoj okazis sub la patronado de H. Barbüs, R. Rolan, E. Ajnŝtajn k. a. eminentaj homoj.

Jam de kelkaj jaroj ni ne plu bezonas la helpon de famuloj por certigi la sukceson de niaj kongresoj. Gravaj laboristaj organizoj konsentas morale kaj eĉ mone subteni niajn laborojn; eĉ urbestraroj subvencias per konsiderindaj sumoj. Tiuj simplaj faktoj montras klare la jam iritan vojon. Duboj pri la sukceso kaj mokoj pri niaj klopodoj tute malaperis el la esperantistaj rondoj. SAT vivas, kreskas kaj etendas sian influon.

Hodiaŭ ĉe kelkaj SAT-anoj ekzistas la emo anstataŭigi la pasintan skeptikon per troa optimismo pri niaj realaj fortoj. Ili kelkfoje parolas pri baldaŭa finvenko kaj emas trudi al nia organizo taskojn, kiujn plenumi dece ĝi ne povas. Ŝajnas, ke kelkaj homoj neniam kapablas ĝustatempe taksi la efektivigeblajojn...

Ĉe la fondo de SAT, la skeptiko de kelkaj K-doj kuŝis ne nur en tio, ke ili ne kredis je siaj propraj fortoj; ili plie opiniis, ke estas neebla la kunlaborado de diversspartianoj, diverstendencanoj en sama organizo. La sperto montris, ke tia kunlaborado estas tamen ebla. Kaj kial do ĝi ne estus ebla en SAT, same kiel en sindikato aŭ kooperativo?

La K-doj, kiuj ne kredis je la kunlaboreblo en SAT de anarkistoj, komunistoj kaj socialistoj havis tian eraran kredon, tial ke ili ne ĝuste prezentis al si, kia devas esti la karaktero de laborista esperanta organizo tutmonda. Ĉu hodiaŭ ĉiuj komprenas? Estas dube. Tial ne estas malnecese akcenti denove, ke nia organizo ne povas pretendi iel ajn ludi la rolon de partio aŭ de sindikato t. e. organizi mem la klasbatalon. Estus tute ridinde, se SAT celus esti ia politika agitejo; ĝi povas esti nur informejo, klerigejo, edukejo. El la fakto, ke nia Asocio konsistas el elementoj, kiuj agnoskas la klasbatalon, ne sekvas, ke ĝi devas mem agiti por ribeloj kaj strikoj. Meti esperanton je la servo de l' tutmonda Proletaro, kiel estas dirite en la Statuto, tio signifas, ke la SAT-aparato devas faciligi al la ekspluatatoj la ekscion, kiel oni praktikas la klasbatalon en la diversaj regionoj el la vasta mondo, kiel la laboristoj sin organizas, kiel statas kaj funkcias iliaj partioj, sindikatoj, kooperativoj ktp.; apliki praktike esperanton, tio signifas uzi ĝin por informi sian partion, sian sindikaton, sian kooperativon pri la klasbatalo en la tuta mondo...

Ĉu SAT ĝis nun kontentige plenumis tiun taskon? Senhezite ni diru: Ne. La SAT-aparato estas ankoraŭ tro nova, tro malforta, ne sufiĉe perfekta por taŭge apliikadi esperanton. Ne ekzistas ankoraŭ sufiĉe da SAT-anoj en ĉiuj regionoj de la mondo kapablaj objektive kaj dokumente raportadi kaj informadi. Tro da ili scipovas nur liveri palan kopion el tio, kion ili legas en siaj naciligvaj gazetoj, forgesante, ke nacia gazeto havas ĉiam agitecan rolon. Ni apenaŭ ekpaŝis sur la vojo al trafa uzado de mondlingvo. La granda plimulto da SAT-anoj bezonas lernadi ne nur la lingvon, sed sin klerigi, eduki por tiele perfektigi la SAT-aparaton. Ili devas akiri la kapablon observi, kompari, juĝi, diferencigi la apartaĵon de la ĝeneralaĵo kaj doni ĝustan bildon pri iu situacio en iu difinita lando aŭ regiono.

Laŭgrade kiel disvastiĝas la famo pri nia Asocio, la SAT-anoj devas pli kaj pli profunde konscii, ke pligrandiĝas ilia respondeco antaŭ la tuta laborista movado; ili devas pruvi, ke nia entrepreno estas serioza kaj ne blufa, ke ĝi fakte helpas, ke la SAT-anoj fariĝu pli kaj pli kleraj partianoj, pli kaj pli spertaj sindikatanoj; unuvorte pli kaj pli celkonsciaj klasbatalantoj.

Tio devus esti klara por ĉiu; bedaŭrinde tiel ne estas, kiam oni konstatas la emon ĉe kelkiuj deflankiĝi el la vojo, kiun ni ĝis nun pene surpaŝis...

La IX-a Kongreso de SAT estu ne nur impona manifestacio de la ekstera forto de nia movado; ĝi signu plie la internan plifortiĝon de la konscio pri la gravaj taskoj, kiuj atendas nin. Estus danĝera eraro konkludi, ke la finvenko estas baldaŭa, tial ke ni sukcesis venigi al Lajpcig 700—800 kongresanojn. Estus naive, esperi, ke la laboristaj organizoj, kiuj jam subtenetas nin, estas pretaj morgaŭ preni sur sin la propagandon kaj aplikadon de esperanto. La granda sukceso de nia IX-a trudas al ni novajn devojn kaj necesigas la koncentrigon de ĉiuj energioj laŭ la ĝuste elektita vojo.

La Laborista Problemo en Usono

(2-a daŭrigo. Vidu n-ojn 250, 251)

Teroro kontraŭ revoluciaj laboristoj

Krom la leĝoj pri revolucia sindikatismo, la lokaj estraroj utiligis sian polican potencon por detrui la strikojn de IWW[1] kaj faciligi la brutajn agojn de la mastroj; dum decembro 1922, kiam strikis la laboristoj en Fresno, oni postenigis policanojn antaŭ dungoficejoj en Los Angeles: 300 laboristoj estis arestataj pro malkonsento disiri, kaj reliberigataj nur post kelkaj semajnoj. — Dum majo 1923, dum havenlaborista striko, en San Pedro, 600 laboristoj estis malliberigataj; la 6-an de majo 1924, tridekon da infanoj de 5 ĝis 16 jaroj aĝaj, kunvenintaj por ripeti teatraĵon, atakis la policanoj! Patrinoj kaj infanoj estis aparte malliberigataj, kaj la gepatroj estis persekutataj pro "permeso al siaj infanoj esti anoj de junulara organizo de IWW, kaj tiel kuraĝigi ilin je vivo senlabora, diboĉema k malhonora". La 15-an de majo ĉiuj estis liberigataj. La 15-an de junio, dum la sama jaro, la faŝist-organizo Ku kluks klan atakis la halon de IWW; kelkaj estis mortigataj, 40 vundataj, duono el kiuj estis infanoj malpli ol 13 jaraj. La malgranda Lina Minos estis ĵetata sur grandegan kafkruĉon kaj tute brogata; neniu el la atakintoj estis persekutata. Fine, 40 anoj de IWW estis kondamnataj, kaj dum la juĝado, la detektivoj tiel energie uzis la "trian gradon" (de torturo) ke unu el la akuzitoj freneziĝis.

La advokatoj en Centralia, la 10-an de oktobro 1919, fondis "Citizen's Protektive League" (Protektan ligon de l' Civitano) direktitan de W. W. Grimm; kaj ĝi decidis forpeli ekster la urbon ĉiujn IWW-anojn; la 6-an de novembro granda festo estis fiksata, kun helpo de l' Usona Legio, pro datreveno de l' militfino, kaj oni projektis atakon kontraŭ la halo de IWW en la programo de l' ĝojfestoj. — Tiu projekto baldaŭ estis konata de ĉiuj; la posedanto de la halo plendis ĉe la policestro, kiu respondis al li: "Ni faros ĉion eblan por protekti vian domon; sed rilate al la IWW-anoj, ili cedos antaŭ malpli 10 m. se la pledistoj okupiĝas pri tio. Ili deziras forpeli la IWW-anojn ekster la urbon." La 11-an de novembro formiĝis parada iro, kaj kiam ĝi alvenis antaŭ la halo, fajfoj resonis kaj ĉiuj partoprenantoj ekkuregis por ataki. La IWW-anoj antaŭsciigitaj estis armitaj, kaj batalo okazis, dum kiu estis mortigata W. W. Grimm. Fine, ĉiuj okupintoj estis arestataj; unu el ili, Everet, provis forkuri; oni postkuris lin kaj fine lin atingis. La popolamaso estus lin pendiginta sen interveno de virino, kiu kuraĝe lin defendis. Tamen, dum nokto, okazis elektra paneo[1] en la urbo. La membroj de l' Komerca Ĉambro profitis la senlumecon por eniri la malliberejojn kaj forpreni Everet-on; oni lin kunkondukis en la kamparon, lin terure stumpigis, ŝtonfrapis kaj fine pendigis. La aliaj okupantoj de la halo estis akuzataj pro mortigo al W. Grimm; por havigi konfeson pri tiu mortigo, oni uzis la "trian gradon", kaj ree la suferoj estis tielaj, ke unu el la akuzitoj freneziĝis. Konsekvence li estis senkulpigata, kaj la aliaj kondamnataj je punlaboro.

Tiuj nuraj ekzemploj, elektitaj inter miloj, komprenigas, kiel la mastroj absolute superregas la lokajn jurajn organismojn. Oni devas konfesi, ke en la plimulto de l' grandaj Industriaj Ŝtatoj la dungistoj estis pli larĝspiritaj ol en la Sudo aŭ Okcidento, kaj ke la misagoj de justeco, pri kiuj ni ĵus parolis, ankoraŭ estas escepto. Sed tion kaŭzas nur la modera spirito de kelkaj mastroj, kaj neniel la pligranda sendependeco de lokaj juĝistoj.

Tre grava estas do la influo de l' mastroj sur la tutan ekonomian, politikan kaj socian vivon en Usono. Dank' al siaj financaj rimedoj ili tute superregas la parlamenton kaj kontrolas la elekton de la Respublika Prezidanto; ili posedas la jurnalaron, la lernejojn, la kinojn, ĉiujn informajn, edukajn kaj propagandajn ilojn. Grupoj kiel "Ass. for indust. defence[1]", "Anti-bojcott Ass.[2]" priatentas la voĉdonon de leĝoj kaj nuligas pere de l' Supera Ĉambro ĉiujn leĝajn provojn iomete kuraĝajn.

Tial oni povas diri sen troigo, ke malgraŭ la preskaŭ demokrata aspekto de l' Usona Konstitucio, kaj la ekzisto de Liberstatuo ĉe la eniro al la Novjorka haveno[3], Usono estas hodiaŭ en la tuta mondo la plej perfekta tipo de la Kapitalista Diktatoreco.

Kompiltrad. de Alĝeraj Esperantistoj.

(Daŭrigota.)

[1] Revoluciema asocio: "Industriaj Laboristoj de la Mondo".

[1] Haltigo akcidenta.

[1] Asocio por industria defendo.
[2] Kontraŭ-bojkota asocio.
[3] La usonanoj efektive alprenis la francan kutimon starigi monumentojn al siaj famaj mortintoj.

LA INTERNACIA ARMADO

Materiaj kaj ideologiaj flankoj

La mondo senmilitiĝas! Revo de ĉiuj homoj, kiuj ne vidas eblon tiri propran, personan profiton el la militoj, revo precipe de la Laboristaro, kiu, en sia konscia parto, per la klasbatalo volas ekstermi ĝisfunde la radikojn — esence ekonomiajn — de la militoj. La fino de la mondmilito, la jaroj, kiuj ĝin sekvis, povis veki ankaŭ ĉe multaj laboristoj la iluzian esperon, ke nun vere ĉio estas bonaranĝita, por ke neniuj novaj interpopolaj buĉadoj povu plu okazi. Oni rigardis unue al Ŭilzn (Wilson) kiel mesio, tiam al Ĝenevo; oni aŭskultis fideme la paroladojn de diplomatoj kaj famaj ŝtatgvidantoj, kiuj per dolĉaj vortoj profetis por-daŭran harmonion inter la popoloj de la mondo, "eksterleĝigon" de la milito.

Sed tiuj belaj paroloj tamen ne povas kaŝi unu fakton, kiu elstariĝis en la postmilitaj jaroj tro konkrete kaj tro minace, por ne esti videbla eĉ al la plej malklera, politike tute ne instruita proleto: Tiu fakto estas la internacia konkur-armado, la konstruado fervorega de militmaterialo, por kiu estis konsentataj grandegaj sumoj en la ŝtataj buĝetoj, la armigo kaj ekzercado de potencaj armeoj, aplikado de plej modernaj sciencaj kaj teknikaj inventoj al la perfektigo de l' militilaro.



La internacia arm-industrio restis venke staranta, kiam la diversaj "Internacioj" disfalis post la militdeklaro. Ĝi, kiu baziĝas sur la profitegoj akiritaj el la defendo de l' patrioj kaj la leĝe sankciita mortigo. Tiu industrio ne konas konkurencon, ĉar per sekretaj kontraktoj internaciaj ĝi formas internacian truston. La militego mem ne detruis tiun truston. Pri tio raportas tre interesa libro ĵus publikigita de Otto Lehmann-Russbüldt sub la titolo: "La sanga Internacio de la arm-industrioj" (Eld. germanlingve Fackelreiter - Verlag, Hamburg, 82 pĝ. Prezo: 1 mk. g.)

Neniu el ni forgesu, ke ne temas anarkistigi, komunistigi aŭ socialistigi SAT, sed ke temas nur esperantigi la anarkistajn, komunistajn kaj socialistajn organizojn. Por tia tasko necesas la kuniĝo de ĉiuj klasbatalemaj esperantistoj en SAT.

Mi cetere, ne havas dubon, ke la grandega plimulto el la kongresanoj havos klaran percepton pri tio...

E. Lanti.

Trans la neŭtralajn landojn oni liveris ĉiujn specojn da militmaterialo al la malamikoj. En Germanio akcioj de la angla trusto dum la milito povis esti ŝanĝataj kontraŭ germanaj! Antaŭmilite la municifabrikoj liveris siajn produktojn ĉien ajn, kie estis akirebla ioma profito, al amikoj kiel al malamikoj. Krup (Krupp) komunikis en 1912, ke el kvanto da 53 mil kanonoj, kiuj eliris el liaj fabrikoj dum la antaŭirinta periodo, 27 mil estis liveritaj al 52 fremdaj landoj. La aŭstriaj soldatoj estis falĉataj de rusaj maŝinpafiloj liveritaj de la aŭstriaj fabrikoj. Por pafi sur la anglajn militŝipojn, la turkoj uzis anglajn kanonojn, kaj en la Dardaneloj angla militŝipo detruiĝis per mino de angla origino.

Ne nur daŭris tiu ĉi kunlaborado post la milito, sed ĝi eĉ etendiĝis al krudmaterioj necesaj por tiu ĉi industrio. La moderna militekniko estigis grandegan disvolviĝon de la arm-industrio kaj ĉiuj industrioj iom parencaj aŭ rilataj al ĝi. La fero, ŝtalo, karbo, kaj precipe la grasoj estas krudmaterioj de la milito. La batalgasoj siavice okupas la kemian industrion, kiu same estas internacie organizita.

La citita libro mencias nombron da okazoj el la lastaj jaroj, en kiuj diversaj ŝtatoj starigis arm-industrion por la eksporto. En Ĉeĥoslovakio ekzemple tiu industrio estas ŝtata monopolo kaj ĝi tamen partoprenas en aliaj landoj, en Polio kaj Rumanio, ĉe la fondo de munici-fabrikoj kaj eksportas pli kaj pli gravajn kvantojn da militmaterialo (en 1926 por 8 298 576 da dolaroj). Tiu ekzemplo estas por la aŭtoro de la verko pruvo, ke eĉ la ŝtatigo de tiu industrio ne povas subpremi la bezonon je disvendiĝo de l' produktoj kaj ke tiu arm-industrio, bazita sur la eksporto kaj la profitoj, — ĉu ĝi estas ŝtata propraĵo, ĉu propraĵo de akcia societo aŭ de privatulo, entenas la ĝermon de l' milito.

Kaj la ideologia superstrukturo por tiu armado?... Ni konas ĝin sufiĉe, ni trovas ĝin larĝe propagandata kaj disvastigata en ĉiuj landoj de l' terglobo fare de la regantaj klasoj kaj kredeme akceptata de la granda plimulto da regatoj. La frazo pri la nacia defendo, la agnosko de naciaj defendmilitoj estas



G. Grosz.

hodiaŭ kiel antaŭ la granda leciono de la jaroj 1914/18 ankoraŭ akceptata kaj aprobata de plej larĝaj popolamasoj. .

Je la nomo de la nacia defendo oni armas, armadas, je ĝia nomo oni rekrutigas la junulojn en la armeojn, ekzercas en la milita metio la etulojn jam sur la lerneja benko kaj en la sportejoj. Infanoj militludas, kaj en iliaj cerboj la ilo fariĝas celo. Hodiaŭ ili ŝatas la ludon, kaj morgaŭ ili enviciĝos sen interna rezistemo kaj sen pripensoj por ekmarŝo al la amasbuĉejo...

Antaŭ la militdeklaro, kiam la fulmotondro kuntiriĝis sur la politika ĉielo kaj la antaŭsignoj estis minacaj, laboristaj organizoj en la ekmilitontaj landoj organizis amaskunvenegojn, esprimis patose siajn protestojn, solene deklaris sian abomenon kontraŭ la milito. Kelkajn tagojn poste montriĝis la vanteco de tiuj protestoj, de tiu bruado. Ankaŭ nuntempe la laboristaj partioj organizas manifestaciojn kontraŭ la milito, rememorante pri la dato de la milit-eksplodo. Ankaŭ hodiaŭ iliaj protestoj direktiĝas kontraŭ la sama malamiko. Sed en la koroj de multaj homoj vivas ja ankoraŭ la naciismo, de juna aĝo en-edukita. Ĝi estas potenca ideologia helpanto al la ekonomiaj faktoroj. Ankaŭ en la subkonscio de la plej multaj laboristoj ĝi vivas en latenta formo, ne sufiĉe ankoraŭ kontraŭbatalata en la praktiko.

Ni SAT-anoj, agantaj super la landlimoj sur kultura kampo, plenumantaj severan edukan laboron en niaj vicoj kaj rigore kontrolantaj nin mem, stariĝantaj en niaj agoj, pensoj kaj sentoj ekster la naciecoj, formas firman remparon kontraŭ la epidemia malsano, kiu ekkaptas la spiritojn en milita okazo, kontraŭ la ŝovinismo. Mem rompinte la lingvajn barojn, je la servo de la laborista klaso, ni faras efektivan praktikan, kvankam ne brueman kaj ne tre rimarkatan laboron en la batalo kontraŭ la milito. N. B.

Kutimiĝu al regula legado de esperantaj tekstoj abonante la semajnan gazeton SENNACIULO!

Fragmentoj el "En la Okcidento nenio nova"

de E. M. Remark[1]

La sekvantaj fragmentoj estas eltiritaj el libro, kiu kiel neniu alia antaŭe estis kun pasio akceptata de la leganta publiko en Germanio, kaj tradukite trovas grandan disvastiĝon ankaŭ en Francio kaj Anglio. Tiu libro estas verkita de iu, kiu mem travivis la militon kiel junulo, soldatiĝis kiel gimnaziano kaj rekrutiĝis rekte for de la "lerneja benko". Li priskribas en forte emocia maniero, plastike, la mizeran situacion de l' soldataro ĉe la fronto kaj precipe la animstaton de la junuloj, kiujn ruinigis la milito, antaŭ ol ili plene maturiĝis. Trad.

Mi iafoje gardostaras ĉe la rusoj. En la mallumo oni vidas iliajn figurojn moviĝantaj, kiel malsanaj cikonioj, kiel grandaj birdoj. Ili venas dense al la krado kaj kontraŭpremas siajn vizaĝojn, la fingroj estas kroĉitaj en la maŝojn. Ofte multaj staras unu apud la alia. Tiel ili spiras la venton, kiu venas de la erikejo kaj la arbaroj.

Malofte ili parolas, kaj tiam nur malmultajn vortojn. Ili estas pli humanaj kaj, mi preskaŭ volus kredi, pli fratecaj unu al la alia ol ni ĉi tie. Sed tio estas eble nur tial, ke ili sentas sin pli malfeliĉaj ol ni. Tamen ja por ili la milito finiĝis. Sed atendi la disenterion, tio ja ankaŭ ne estas vivo.

La ne-militservintaj rezervosoldatoj, kiuj gardas ilin, rakontas, ke ili komence estis pli vivplenaj. Ili havis, kiel tio ĉiam estas, intim-rilatojn inter si, kaj ofte laŭdire okazis pugnaj kaj tranĉilaj interbatiĝoj. Nun ili jam estas tute apatiaj kaj indiferentaj, la plimulto eĉ ne plu onanias, tiom malfortaj ili estas, kvankam aliam tiu afero estas tiom disvastigita, ke ili eĉ faras ĝin pobarake.

Ili staras ĉe la krado; iafoje iu forŝanceliĝas, tiam baldaŭ alia je lia loko staras en la vico. La plej multaj estas silentaj; nur unuopaj almozpetas pri la buŝfinaĵo de finfumita cigaredo.

Mi vidas iliajn mallumajn figurojn. Iliaj barboj flirtas en la vento. Mi nenion scias pri ili, krom ke ili estas kaptitoj, kaj ĝuste tio emocias min. Ilia vivo estas sennoma kaj senkulpa; — se mi scius pli pri ili, kiel ili nomiĝas, kiel ili vivas, kion ili atendas, kio ilin korpremas, tiam mia emocio havus celon kaj povus fariĝi kompato. Sed nun mi sentas malantaŭ ili nur la doloron de l' kreaĵo, la teruran melankolion de l' vivo kaj la senkompatemon de la homoj.

Ordono faris tiujn ĉi silentemajn figurojn niaj malamikoj; ordono povus ilin aliigi en niajn amikojn. Ĉe iu tablo dokumento estas subsignata de kelkaj homoj, kiujn neniu el ni konas, kaj dum jaroj estas nia plej alta celo tio, kion aliam trafas la malestimo de l' mondo kaj ĝia plej alta puno. Kiu jen ankoraŭ povas diferencigi, se li vidas ĉi tie tiujn silentemajn homojn kun la infanaj vizaĝoj kaj la apostolaj barboj! Ĉiu serĝento estas al la rekruto, ĉiu supera instruisto al la lernanto pli terura malamiko ol ili al ni.

[1] Orig. skribmaniero: Remarque (pseŭdonomo). — La titolo signifas lakonan frazon, uzitan ofte de la germana armeestraro en ĝiaj milit-komunikoj pri la okcidenta (vidite de Germanio) militfronto (1914—1918). Iafoje tiu frazo aperis ankaŭ dum tagoj, kiam fakte mortis multaj viktimoj "heroe" en la tranĉeoj, aŭ kiam okazis iaj milit-agoj malfavoraj por la germ. trupoj, kiujn la estraro per tiu nebula frazo deziris kaŝi antaŭ la publiko. Trad.

Iom pri ekonomia kaj politika situacio en la sendependa Estonujo

Malmulto estas aperinta en "S-ulo" pri Estonujo kaj ĝia ekzistado. Malmulte da Gek-doj scias eĉ, kie sur la terglobo troviĝas tiu malgranda "pigmea ŝtateto", kaj preskaŭ neniu scias, ke ankaŭ tie regas mizero kaj malriĉeco, premado kaj ekspluatado. Ĉi tie, karaj Gek-doj, kelkaj linioj pri "nialanda situacio".

La situacio en Estonujo estas tre malbona; ĉie regas krizo kaj spekulacio. Tion devas aserti eĉ la lokaj organoj de industriistoj, komercistoj kaj spekulistoj. Tiel oni skribas, ke la nuntempa situacio estas same serioza, kiel ĝi estis en jaroj 1924 aŭ 1917 kaj 1918, kiam nia "s e n d e p e n d e c o" ankoraŭ naskiĝis. Oni jam parolas publike, ke la estona popolo alfariĝas parazita popolo aŭ ke ĝi devas baldaŭ preni la bastonon kaj sakon de almozulo.

Sed kiaj motivoj devigas la estonan burĝaron taksi tiel serioze la nuntempan situacion? La motivoj por ĉi tiu opinio estas tre profundaj kaj tre minacaj. Kiel oni diras, ke oni ne povas kaŝi alenon en sako, tiel same ne povas eĉ la estona burĝaro kaŝi sian ekonomian kaj politikan putradon. Vole nevole nia gazetaro devas demandi, ĉu nia ŝtato kiel estinta provinco de Rusio povas ekzisti ekonomie kaj politike s e n d e p e n d a. Tio ŝajnas eĉ al ekonomistoj kiel problemo. Antaŭ la mondmilito Estonujo estis la lando, kiel diras unu ekonomisto, kiu povis monon pruntedoni... Sed nuntempe la estona ekonomio glutis de Rusio ricevitajn 15 milionojn da orrubloj, poste sufiĉe grandan sumon da prunto, ricevitan de Ligo de Nacioj. Kaj tiel same okazos ankaŭ kun la alumetomonopolo. La pruntojn, kiujn nia ŝtato faras ĉe unu okcidenta ŝtato, ĝi tuj devas pagi al alia ŝtato kiel procentojn por antaŭe faritaj pruntoj.

Nia ŝtato scias, ke ĝi ne havas por sia sendependeco firman kaj stabilan ekonomian bazon kaj ke ankaŭ la "okcidenta oriento" ne proponas sufiĉan garantiaĵon kaj ke tie estas malfacile riceveblaj pruntoj. Tial ĝi nuntempe provis sin turni al "oriento", esperante, ke tie ĝi ricevos ion, kio povas teni ĝian pereantan ŝipon sur marsupraĵo. Kaj tiel ĝi ekpovis krei kun soveta registaro komercan kontrakton, kio nun iom longigas ĝian vivdaŭron.

Financa situacio de l' ŝtato

La valuto kaj oro malgrandiĝis je ĉiu semajno tre danĝere, kaj nun lastatempe ĝi malumlte pliboniĝis. Dum unu monato malgrandiĝis la valuto ĝis 1850 mil kronoj (4940 dol.). Samtempe la sumo da protestitaj kambioj grandiĝis ĝis 700 mil kronoj (1900 dol.) kaj la kuranta konto malgrandiĝis je ĉ. 2820 mil kr. (7630 dol.). Tia estas la "bilanco" de Estona Banko. La kapitalfluo kiel deponitaj sumoj ktp. mankas. Eksteraj korespondistoj reprenis tiujare ĉ. 1 milionon da kronoj, kiujn ili tie estis investintaj. La ekstera bilanco estis en la tri unuaj monatoj de tiu ĉi jaro pasiva kun 5 milionoj da kronoj. La putrado daŭras. La bankrotoj de ĉiaj entreprenoj kaj akciaj societoj estas oftaj.

Kelkajn jarojn reen oni faris provon kun agrikulturo kaj brutbredado. Oni volis fari el Estonujo Danujon, sed tiu "danigado" malsukcesis post kelkaj nesufiĉaj rikoltjaroj. La ĉefaj kaŭzoj por la agri-ekonomiaj krizoj estas, ke nia tersupraĵo kaj klimato ne estas sufiĉe bonaj kaj ke ankaŭ forestas la bazaro por produktoj de agri-ekonomio. Niaj terkulturaj produktoj ne povas konkuri en okcidento pro siaj nebonaj kvalitoj kaj tekniko.

Ĉe ni estas tre malmultaj industrioj kaj entreprenoj, kaj tial estas tre malfacile trovi laboron, ĉu oni estas kvalifikita laboristo aŭ ne. Ĉi tie regas korupto kaj nur malmultaj ricevas iun laboron per koruptaĵo kaj per "kuza politiko". Kvankam estas somero kaj tial devus esti laboreblecoj pli multe ol vintre, tio ne okazas kaj la nombro da senlaboruloj estas tre granda. Ĉi lastaj malsatas kaj suferas serĉante laboron. Ofte oni legas en ĵurnaloj informojn pri memmortigoj, kiuj estas faritaj pro ekonomiaj kaŭzoj. La nombro de memmortigoj tre grandiĝis.

Laboristaj salajroj

La salajroj estas tre malgrandaj kaj la laboristo povas per sia tagsalajro apenaŭ nutri nur sin mem. Tiel nekvalifikita laboristo ricevas tage 1 kr. — 2.50 kr. (1 dol. = 3.50 dol.). Sed unu kilogramo da pano kostas 0.25 kr., 1 kgr. da viando 0.60—0.85 kr., 1 kgr. da butero 0.85—1.20 kr., 1 kgr. da haringoj 0.50—0.70 kr., 1 litro da terpomoj 0.10 kr. ktp. Unu kostumo por viro kostas 60—100 kr. kaj botoj 16 ĝis 20 kr. po paro. La vivtenado estas tre multekosta.

Kaj tamen ni ree pafus sur ilin kaj ili sur nin, kiam ili estus liberaj.

Mi ektimas; ĉi tie mi ne rajtas daŭrigi la pensadon. Tiu ĉi vojo kondukas en la abismon. La tempo ankoraŭ ne maturiĝis por tio; sed mi ne plu volas perdi la penson, mi volas ĝin konservi, ĝin forŝlosi, ĝis la milito finiĝis. Mia koro frapas: ĉu tio estas la celo, la granda, la unufoje estanta, pri kio mi pensis en la tranĉeo, kion mi serĉis kiel ekzisteblecon post tiu ĉi katastrofo de ĉia homeco, ĉu ĝi estas tasko por la posta vivo, inda je la jaroj de l' terurego?

Mi elprenas miajn cigaredojn, rompas ĉiun en du partojn kaj donas ilin al la rusoj. Ili kliniĝas kaj ekbruligas ilin. Nun bruletas en kelkaj vizaĝoj ruĝaj punktoj. Ili konsolas min; aspektas, kvazaŭ ili estus malgrandaj fenestretoj en malhelaj vilaĝdomoj, ili perfidas, ke malantaŭ ili estas ĉambroj plenaj da rifuĝo.

* * *

Estas decidite elsendi patrolon, por konstati, ĝis kia grado la malamika pozicio ankoraŭ estas okupita. Pro mia hejma forpermeso mi havas ian kuriozan senton kontraŭ la aliaj kaj tial anoncas min por kuniri. Ni interkonsentas pri la plano, kaŝrampas tra la pikilajo kaj disiĝas tiam, por unuope antaŭeniĝi. Post kelka tempo mi trovas malprofundan funelon, en kiun mi lasas gliti min. De tie mi esplore elrigardas.

La tereno havas mezan maŝinpafilan fajron. Ĝi estas surpafata de ĉiuj flankoj, ne tre intense, sed almenaŭ sufiĉe, por ne tro alten levi la korpon.

Lum-ombrelo malfaldiĝas. La tereno kuŝas rigidiĝinte en la pala lumo. Tiom pli nigre kunfrapiĝas poste denove la mallumo super ĝi. En la tranĉeo ili antaŭe rakontis, ke troviĝas negroj antaŭ ni. Tio estas malagrabla, oni malbone povas vidi ilin, krome ili kiel patroloj estas tre lertaj. Strange ili ofte estas same tiel malprudentaj; — tiel Kat kiel ankaŭ Krop mortpafis foje patrolante negran kontraŭpatrolon, ĉar la homoj dumvoje fumis en sia avido je cigaredoj. Kat kaj Alberto bezonis nur celdirekti al la bruletantaj cigaredkapoj.

Apud mi sible enteriĝas malgranda grenado. Mi ne aŭdis ĝian venon kaj ektimas forte. Sammomente kaptas min sensenca angoro. Mi estas ĉi tie sola kaj preskaŭ senhelpa en la mallumo — eble observas min delonge el iu funelo du aliaj okuloj, kaj mangrenado kuŝas preta por ekĵeto, por min disŝiri. Mi provas min kuraĝigi. Ne estas mia unua patrolo kaj ankaŭ ne speciale danĝera. Sed ĝi estas mia unua post la hejma forpermeso, kaj krome la tereno estas ankoraŭ sufiĉe fremda al mi.

Mi klarigas al mi, ke mia ekscitiĝo estas sensencaĵo, ke en la mallumo verŝajne tute nenio kaŝatendas, ĉar alie! oni ne pafus tiel malalte.

Estas vane. En konfuza ĥaoso la pensoj trazumas mian kranion — mi aŭdas la avertan voĉon de mia patrino, mi vidas la rusojn kun la flirtantaj barboj apogantajn sin sur la krado, mi havas la helan, mirindan imagon pri kantino kun seĝegoj, pri kino en Valansjen[1], mi vidas turmente, abomenege en mia imago grizan, sensentan buŝon de pafilo, kiu embuskante, senparole kuniras, kiel ajn mi provas turni la kapon: la ŝvito penetras el ĉiuj miaj poroj... (Elgermanigis N. B.)

[1] France: Valenciennes.

Prave oni diras, ke estona sendependeco persistas sur ekspluatado al laboristoj kaj per apogo de alilandaj ŝtatoj. Se tiu apogo forestos, disfalos ankaŭ la malplena sako de "sendependeco".

Perspektivoj

La revoluciema laborista movado estas laŭleĝe malpermesita. Ĝi ekzistas nur sub la planko, kaj se tiu movado supreniras sur plankon, tiam ĝi estas tuj premsufokata kaj la gvidantoj mortpafataj aŭ punataj per punlaboro. Tamen lastatempe tiu ĉi movado grandiĝis kaj la laboristaro revoluciiĝas.

Burĝaro kaj etburĝaro antaŭsentas la vekiĝontan danĝeron. Dekstraj partioj postulas, ke oni forigu demokration kaj metu prezidanton aŭ ian surogaton de reĝo sur tronon, kiu nur ordonu kaj malpermesu. Oni revas pri ia Musolini.

La demokrata epoko en Estonujo finiĝos baldaŭ; ĝi alvenos al sia lasta stadio. Demokratoj, t. e. trompaj eblecoj al laboristaro estas elprovitaj; ili ne taŭgis; trompon oni ne plu povas kaŝi kaj tial baldaŭ komenciĝos faŝista diktatoreco. Sed se moviĝas burĝaro antaŭ sia pereo, ankaŭ moviĝas laboristaro. La revolucia spirito kaj aktiveco en laborista amaso kreskas, kaj ĝi kreskos, ĝis venos helaj tagoj por ni!

Estona SAT-ano.

Eksterordinara tago el mia vivo

Kiel mi komencis fariĝi sennaciulo

Oni jam multe parolis pri milito kaj ĝiaj efikoj. Eĉ mi ofte legas en "S-ulo" artikolojn, per kiuj la aŭtoroj plendas konsilante, ke oni devas per ĉiuj rimedoj ĝin kontraŭstari ĝis malapero. Ĉi tie mi volas konsenti kun ili, montrante samtempe kelkajn ekzemplojn, je kiuj oni povas klare vidi la sensencecon de tia kruela buĉado, kiu nur profitigas la kapitalismon. Ĉiam, kiam mi aŭdas pri milito, kun granda teruro mi rememoras tion, kion mi suferis dum la milito 1914/18 inter Francio kaj Germanio, kies partopreninto mi estis. Tie mi batalis dum 17 monatoj kaj poste estis kaptata de la germana soldataro.

9-a de aprilo 1917! Tago neniam forgesebla de la portugalaj soldatoj! Tago elektita de la germana armeestraro por pli furioze ataki la portugalan fronton.

Je la 4-a horo regis granda silento tra la tuta fronto, sed post 13 minutoj tiu silento estis anstataŭata de forta tondro: La germanoj komencis la antaŭeniron. Dum unu minuto ĉie oni ne vidis alion ol fajron. Eĉ la aero fariĝis fajrokolora. Senĉese miloj kaj miloj da mortigiloj estis ĵetataj sur nin. Oni ne povis aŭdi alion ol tondron, ĉu pro grenadeksplodoj, ĉu pro la granda bruo faritaj de aliaj mortigiloj.

Por ke oni havu ideon pri tiu batalo, sufiĉas, ke mi diru, ke la tero restis kvazaŭ plugita kaj semita de kadavroj. Ĉiam furioze la germanoj daŭrigis la buĉadon. Bedaŭrinde mi ne povas priskribi la tutan realon, ĉar mankas al mi la vortoj. La ĵetado de mortigiloj sur nin daŭris ĝis la 10-a kaj duono, sufiĉan tempon, por ke niaj tranĉeoj estu tute disŝiritaj kaj plejparto da batalantoj mortigitaj kaj vunditaj. Tiutempe la germanoj plilongigis la paflinion per siaj kanonoj kaj komencis la antaŭenpaŝadon.

Pli malpli rapide ili antaŭeniĝis, konstante pafante. Furioze ni kontraŭatakis. Sed ili estis multnombraj; ŝajnis al ni, ke ili naskiĝis el sub la tero kiel formikoj. Ni interrilatis unu la alian, ĉu ni devus rezigni. Sed ĉar ni estis informitaj, dum ekzercado kaj eĉ en la tranĉeoj, ke la germanoj estas sovaĝaj, ĝuante torturadon al kaptitoj, ĉar humaneco tute forestas el ilia koro, ni ekpensis, ke ni devus kontraŭbatali ilin ĝis la morto.

Eĉ inter ni troviĝis kelkaj aĉuloj, kiuj konsilis nin, ke ni faru nian devon, ĉar la "patrio" postulas, ke ni daŭrigu nian kontraŭatakon ĝis la fino. Patrio! Kiom da mensogoj entenas tiu vorto!

Sekve, pro tiuj du motivoj ni ne rezignis. Ni opiniis preferinde morti "honore" kontraŭbatalante, ol esti mortigataj de nia "malamiko" post kaptiĝo. Tiel pensante ni ĉiuj preparis nin por nin defendi ĝis la lasta momento.

Je la 11-a kaj 17 minutoj ankoraŭ daŭris la kontraŭatako niaparte. Mi turnis min flanken kaj konstatis kun granda miro, ke nur mi kaj iu alia soldato restis starante, ĉar la aliaj forfalis teren, ĉu mortigitaj, ĉu vunditaj! Terura estis mia situacio.

Rapide mi interrilatis ekvidante la neefikon de nia kontraŭatako, kaj ni konsentis, ke necesus rezigni kaj atendi pacience tion, kion la sorto rezervus al ni. Forĵetante la pafilojn ni levis la brakojn. Eĉ mi miras hodiaŭ, kial mi ne freneziĝis en tiu momento. La germanoj alproksimiĝis kaj ĉirkaŭis nin, ĉiam ne konfide.

Estas tre kurioza afero: alveninte ĉe ni la germanoj postulis nur cigaredojn de ni! Ridetante ili komencis babiladi! Kion ili diris? Bedaŭrinde mi tute ne scias, ĉar mi ilin ne komprenis. Elpoŝigante mian tabakujon, al ili mi ĝin pruntedonis, sed ili postulis, ke mi faru cigaredojn ne nur por ili, sed ankaŭ por mi kaj mia kamarado.

Ili daŭrigis la babiladon, kaj ĉiuj ridis rigardante nin. Jen mi pensis: Tiuj sovaĝuloj nun mokas pri mi kaj certe baldaŭ mortigos min per torturoj kaj pafado. Sed miaj supozoj estis eraraj. Ili faris al mi nenian malbonon. Imagu, karaj legantoj, kiom granda estis mia ĝojo, kiam mi konstatis la malon de tio, kion al mi diris la patriotaĉoj. Ne priskribebla estis la emocio, kiun mi sentis, kiam unu el la germanoj per mano tuŝis mian ŝultron kaj diris: "Guter Kamerad![1]" Samtempe per mansigno li avertis nin, ke ni aliru german-direkten, montrante al ni amason da portugalaj soldatoj, kaptitoj kiel ni, kurantaj tra la tranĉeoj kaj la intertranĉea kampo. Tuj ni ekkuris, baldaŭ atingante la vojon, kiun laŭiris la aliaj, kaj kuradis senĉese, ĝis ni atingis la unuan domon preskaŭ tute ruinigitan, tamen loĝatan de germanaj soldatoj. Senkonscie mi falis teren, ĉar tro malfacile mi povis enspiri, kaj precipe la soifo turmentis min dum kelkaj momentoj.

Feliĉe hazarde preterpasis min germano kunportanta akvon per du akvujoj pendigitaj je liaj ŝultroj. Per gesto mi petis lin trinkigi min. Preskaŭ li rifuzis, sed ĝoje mi konstatis, ke li kompatas min kaj donis akvujon, por ke mi trinku. Kiam mi avide metis ĝin al la lipoj, mi ricevis vangofrapon. Mi turnis min kaj vidis alian germanon, kiu tuj forprenis la akvujon el miaj manoj kaj laŭtvoĉe malaŭdis la alian.

Tre rapide tiu, kiu min frapis, malligis sian trinkbotelon kaj donis al mi tute plenan. Mi prenis ĝin kaj satigis min, dum li per signoj sciigis al mi, ke tia akvo estas malbona kaj destinita nur por la ĉevaloj, ke ĝi estas danĝera por la sano pro malpureco. Sed ĉu vi kredas, ke mi trinkis akvon? Ne, kion mi ricevis de la "sovaĝulo", estis bona, malvarma kafo kun sukero.

* * *

Mi estis en diversaj tendaroj kiel kaptito. Laste mi estis en Düsseldorf. Tie mi devis labori en vagonfabriko. Sed la vivo tiutempe fariĝis pli bona kaj eĉ la civitanoj multfoje konsilis al mi, ke mi ne multe laboru kiel militkaptito. Krom tio, kvankam mi devis labori la tutan semajnon, tamen dimanĉe ni rajtis eliri, elektante ĉu viziton al kino, ĉu promenadon tra la bela urbo kaj ĝiaj ĉirkaŭoj. Neniam mi forgesos, ke mi tie trovis bonajn homojn, al kiuj mi tre dezirus montri mian grandegan dankon.

Tiel mi komencis sennaciiĝi. Estu certaj, ke mia naciismo kaj patriotismo restas ĉiam hejme, kiam mi fermas la pordon per ŝlosilo. Kiam mi iris militi, mi estis kvazaŭ blindulo; sed baldaŭ mi malfermis la okulojn kaj ekkomprenis la sencon de tia homa buĉado. For la militon! for naciismon kaj patriotismon, ĝiajn ĉefajn kaŭzojn!

12 199, Lisboa, Portugalio.

[1] Bona kamarado.

SENNACIULA JUNULARA PAĜO

Sub kontrolo de Junulara Sekcio de SAT. — Redakcia adreso: 14, avenue de Corbéra, Paris XIIe (Francio).

El senluma malgajeco

Nederl. Soc. Junulara Kanto

El senluma malgajeco
Paŝas junularo ni:
Al pli bela estonteco,
El eterno kreskos ĝi.
Estontec' — Vivgajec'
Al pli bonaj tagoj gvidos.

Tra la urba mallumeco
Jam eksonas ĝoja vok',
Kiu pelas kun gajeco
Zorgojn for el ĉiu lok'.
Brila sun' devos nun
Tra la tuta mondo lumi!

En malhelaj laborejoj
Enpenetros sunradi',
Kaj per novaj viv-ideoj
Igos for pasinton ni.
Juna am' — Brila flam'
Estas torĉo, kiu brulas!

De l' fabrikoj fajfkriadon
En ĝojkrion ŝanĝos ni,
Kaj el knaro de la radoj
Kreskos forta melodi'!
Liberec' — Unuec'
Gvidu nin al la batalo!

En okul' nebuligita
De la fumo, brilos sun';
Per florkrono memplektita
Laboriston kovros nun.
Nova sent' — Marta vent'
Igu la printempon veni!

Kamaradoj, kolektiĝu
Por batal' kuraĝe vi!
Tra brulanta mondo iĝu
Granda tag' proksima pli!
Venu hor' de la glor',
Brave ni al lumo paŝos!

Trad. A. J. Groenestein (10451)
laŭ la nederlanda originalo "Uit der dagen grauwe zorgen".
Kantata laŭ la germ. melodio ' Vom Barette schwankt die Feder".

Sunturniĝfesto de l' socialista junularo

Ĉiujare dufoje, dum la lastaj tagoj en decembro kaj junio, la junularaj movadoj en Germanio festas la feston de l' sunturniĝo (solstico). La unua nomiĝas vintra kaj la alia somera sunturniĝo. Ankaŭ la socialistaj junularasocioj aranĝas tiajn festojn, sed la programoj estas aliaj ol tiuj de la burĝoj.

Kutime oni aranĝas la festojn laŭ distriktoj kaj kiel festlokon oni elektas herbejon apud arbaro. Jam longan tempon antaŭ la festo entuziasmo kaj fervoro estas grandaj; oni ekzercas



Sovetia junularo. En ruĝa anguleto.

kantojn, ludojn, dancojn kaj parolĥorojn, kaj multaj interparoloj temas nur pri la venonta festo. Informantaj skribaĵoj estas interŝanĝataj inter la diversaj partoprenontaj lokaj grupoj, por ke ĉiu parto de la festo estu en plena, bonega ordo. Fine alvenas la tago de la forveturo al la difinita loko. Ĉiuj membroj, kiuj finance povas ebligi ĝin, partoprenas kaj kantante kaj ĝoje babilante la junularo forlasas la urbon, kunportante muzikinstrumentojn kaj standardojn.

La vagonaro alveturigas ilin baldaŭ al tiu stacio, kie jam atendas la ceteraj, pli frue alvenintaj grupoj. Oni intersalutas reciproke, agordas la muzikinstrumentojn kaj poste grupo post grupo formiĝas al granda manifestacio. La ruĝaj standardoj estas flirtigataj en la vento kaj vigle leviĝas super la kapoj de la junularo, kantanta revolucian kanton. Tiele ni marŝas kelkan tempon, iafoje ankaŭ trapasante vilaĝojn, kie, allogite per nia kantado, la geviláĝanoj staras antaŭ la domoj kaj akompanas nin per scivolemaj rigardoj. Ni montras al ili per tia manifestacio, ke ni sopiras al alia, pli bona sociordo kaj vivo, ke ni ne plue volas esti ekspluatataj de kelkdeko da homoj kaj ke ni volas havi salajrojn, kiuj ebligas al ni kulturplenan kaj senzorgan vivon. —

En la vespera krepusko ni atingas la ejon, kie devas okazi nia plej bela festo. Kelkaj K-doj, kiuj estis komisiitaj kolekti sekan lignon, jam ĉeestas kaj ni nun ankaŭ konstatas, ke ili estis tre diligentaj, ĉar antaŭ ni staras granda, tavoligita lignoŝtiparo. Ĉar ankoraŭ ne estas tute malhele, por ekbruligi la lignon, ni ankoraŭ promenas aŭ iom pilkludas.

Sed pli kaj pli noktiĝas kaj ia signalo admonas la junularon kolektiĝi ĉirkaŭ la lignoŝtiparo. Ĉiuj starigas sin en ronda formo, antaŭe la standardportantoj. Estas ekkantata la kanto: "Fratoj al sun', libereco", kaj dum la junularo kantas, komisiita junulo ekbruligas la lignon. Grandaj flamoj direktas sin al la ĉielo kaj la kraketado de l' fajro intermiksiĝas kun la sonoj de la kanto. Post kiam la komuna kanto estas finita, antaŭen paŝas K-do aŭ K-dino kaj deklamas per bela voĉo poemon, kiu rilatas al nia volo kaj sopiro. Atente aŭskultas ĉiuj kaj la koroj, junaj, ekscititaj batas pli rapide. Dume grupiĝas la parolĥoro kaj post kiam la deklamanto finis, ĝi ekkomencas vibri tra la aero. Solaj parolantoj alternas kun amasparoloj kaj kiam je la fino de la ĥoro estas ekaŭdigata la "Internacio" ĉiuj entuziasme kaj vigle kunkantas. Tio ĉiam estas tre bela momento dum la festo kaj montras ĝuste, ke ni volas esti unueca batalasocio.

Per tiu kanto finiĝis la serioza parto de l' festo kaj nun sekvas la gaja. Dancrondetoj formiĝas, la muziko ekludas kaj la paroj dancas ĉirkaŭ la ankoraŭ brulanta fajro. Vigla vivo nun estas, kaj kiam la fajro ne plu brulas tre alte, multaj paroj viciĝas, ĉiam junulo kaj junulino, kaj interplektante siajn manojn, supersaltas ĝin. Tiu ĉi saltado por ĉiuj estas plej bela momento kaj longa vico ĉiam atendas, unu paro post la alia.

Tiel tro rapide pasas la tempo, sed la gvidanto admonas por foriro. Kelkaj zorgeme estingas la fajron kaj post kiam ĉiuj estas pretaj, ni forlasas la festlokon kun la konscio, esti travivintaj belajn, edifajn horojn kaj kun la firma promeso, ankaŭ estonte batali por la postuloj de la junularo, por la idealoj de l' socialismo.

Fritz Riedel, Giessen.

Nia ekskurso

La soveta eduksistemo metas tre grandan atenton al edukado de l' infanoj en la spirito de l' vera kolektivismo kaj internaciismo. Tiucele la sovetaj lernejoj aspiras plifortigi inter infanoj la senton de internacia solidareco, por ke la fama devizo de K. Marks "Proletoj de la mondo unuiĝu" profunde penetru en la koron de ĉiu infano. La infanoj devas bone vidi kaj kompreni, kiuj estas iliaj amikoj eksterlande kaj en Sovetio. Ili estas laŭpove altirataj al senpera in-

terligo kun proletaj infanoj de la tuta mondo. Sed samtempe niaj infanoj devas starigi fratan kamaradecan kunligon kun alinaciaj infanoj de la sama lernejo, de la sama urbo, regiono.

Por efektivigi tiun ĉi kunligon, ekzistas multaj rimedoj: konversacioj, vesperoj de demandoj kaj respondoj pri internaciisma temo, ekskursoj ktp. Pri simila ekskurso mi volas rakonti en tiu ĉi artikoleto.

En unu el varmaj majaj tagoj, dum la internacia infana semajno, 52 geknaboj de Loŝkarivska infana kolonio en Ukrainio ekmarŝis en germanan kolonion Petrovka, kie troviĝas 7-klasa germana lernejo kaj komunloĝejo por la infanoj, akceptitaj en lernejon el malproksimaj germanaj vilaĝoj. Tie ni alvenis vespere, kaj tuj post ni alveturis nia ĉaro kun la produktoj.

La lerneja administrantaro jam atendis nian alvenon. En la infana manĝejo tuj estis preparata vespermanĝo kaj tetrinkado. Post tio ĉiuj infanoj ekiris en la domon de l' kamparano, kie ni organizis agit-propagandan vesperon "esperanto" kaj spektaklon. Poste sekvis koncerta parto: kantado, deklamado kaj dancoj.

En tiu ĉi unua tago de nia alveno la infanoj ankoraŭ ne sukcesis interkonatiĝi pli proksime, tiom pli ke niaj infanoj parolis nur ukraine, ruse kaj esperante, kaj la germanaj infanoj krom sia patra lingvo nur iomete parolis ruse.

Alian tagon okazis literatur-muzika infana mateno kun dancoj. Ludis germana orkestro. Elpaŝis du ĥoroj: nia kaj germana. Nia ĥoro kantis ukraine kaj esperante, la germana ĥoro kantis germane kaj ruse. Finfine ambaŭ ĥoroj unuiĝis kaj kune kantis rusan revolucian marŝon kaj "Internacion" en kvar lingvoj.

Niaj ukrainaj knabinoj tre vigle dancis kun germanaj knaboj kaj ĉiuj restis tre kontentaj. Kiam ni ekiris hejmen, germanaj geknaboj akompanis nin kun muzik-orkestro ĝis la limo de l' kolonio, kie ni tre kore adiaŭis kaj disiĝis, alte tenante niajn ruĝajn esperantlingvajn standardojn.

Tiu ĉi ekskurso sendube havis grandan edukan signifon. Germanaj geknaboj jam ĉesis esti por ni "fremdaj" infanoj, sed ili fariĝis por ni membroj de grandega infana proleta familio. Tiu ĉi ekskurso estis nia unua provo al starigo de senpera frata interligo kun alinaciaj infanoj. N. Aleksandrov (5875).

PRI ANTAŬLERNEJA INFANEDUKADO EN SOVETIO

Somere de l' nuna jaro ĉie en Ivanovo-Voznesenska regiono ekzistas infanplacetoj por malgranduloj. La placetoj troviĝas ĉe urb- kaj kamparlernejoj kaj instruas al 40 000 infanoj, dum 2monatoj, diversajn kutimojn, ekzemple: labormetodojn, hejmmastrumadon ktp. Pli ol 400 000 rublojn asignis la ŝtato, profsindikatoj kaj gepatroj. Ĉi tie la infanoj bone pasigas sian tempon, ankaŭ bonguste manĝas kaj la strato tute ne influas ilin.

Krom tio multaj geinfanoj estas forigitaj el la urboj al la somerdomoj kaj kuraclokoj, Kaŭkazon kaj Krimeon.

Tiajn atingojn la infanoj havas nur nun, kiam en Sovetio la laborista klaso regas. (11 220)

EL LA HISTORIO DE L' SOCIALISMO

17. La ĉartismo (1836—1855)

Je la fino de l' jaro 1836 la laborista movado en Anglio reekfloris. Ĝi resaniĝis de la malvenkoj en la jaroj 1834—1835. Kaj ĝi nun fariĝis politika klaspartio, kiu celis al la demokratigo de l' balotrajto kaj de l' parlamento kiel rimedoj por alkonduko al socialisma ordo. La movado lernis el siaj antaŭaj spertoj: la jaroj 1825 ĝis 1832 montris la senutilon de kunligiĝo kun la burĝaro; la jaroj 1832 ĝis 1835 montris al ĝi la neeblon de rapida venko per la ekonomia ago sole. Ĝi alcelis tiam la demokration, por kiel memstara laborista partio efiki por siaj celoj parlamente kaj sindikate.

Ĝia programo estis la skizita en 1837 ĝis 1838 "ĉarto" (t. e. konstitucia akto), kiu estis nenio alia ol leĝprojekto kun jenaj ses punktoj: 1. ĝenerala balotrajto; 2. ĝenerala balotdistrikta divido; 3. forigo de l' cenzuro por parlamentaj kandidatoj; 4. unujaraj leĝdono-periodoj; 5. sekreta voĉdonado; 6. monkompensoj por parlamentanoj. Laŭ tiu ĉi ĉarto la tuta movado estis nomata ĉartismo. Ĝi estis en la plej bona senco de tiu vorto — socialdemokrata, ĉar ĝi unuigis demokratajn kaj socialistajn celojn.

Depost la jaro 1837 la ĉartismo fariĝis amasmovado, oferplena, revolucia luktado pro la politika potenco. Ĝi nur suferis ĝisfine je la sekvantaj mankoj: je la neeblo doni al la amasoj firman, unuecan organizon, ĉar la reakciaj unuiĝaj leĝoj ne permesis fondi regnan organizon kun lokaj unuiĝoj. La ĉartistoj rajtis formi nur lokajn unuiĝojn, sed ne interrilati inter si. Tio kondukis iafoje al sekretagoj, kiuj instigis la registarajn spionojn akceli la ekzistantajn ribel-tendencojn kaj kulpigi la ĉartistojn pro landperfido en procesoj, kiuj kaŭzis grandajn oferojn. Ordinare la gvidantoj kaj agitparolantoj estis la interligaj membroj inter la lokaj organizoj. Al gvidantoj kaj parolantoj sekve prezentiĝis supera rolo en la movado. Sed ankaŭ ili estis nur homoj kaj ŝarĝitaj per homaj difektoj. Malpaciĝo inter ili signifis disfendiĝon kaj disfalon de la ĉartistaj unuiĝoj, formiĝon de apartaj grupoj kaj adoradon al herooj, — cirkonstancoj, kiuj tre malfaciligis amasan bonorganizitan agadon. La alia manko estis malesto de unueca taktiko.

Ekzistis en la movado du taktikaj tendencoj, kiuj batalis unu kontraŭ la alia: unu nomiĝis "partio de l' fizika perforto", la alia estis la "partio de l' moralaj fortoj". La unua akcelis sekretan organizadon de perarmila ribelo, la alian edukadon kaj malrapidan politikan kaj sindikatan organizadon. Pro tiuj taktikaj tendencbataloj ne ebliĝis unueca agado nek rekta sukceso. La bataloj de l' ĉartistoj estis ofte heroaj, precipe en la jaroj 1839 kaj 1842. En ĉi lasta jaro eksplodis ampleksa amasstriko, kiu tre proksimis ĝeneralstrikon.

Al la movado ankaŭ mankis spertaj gvidantoj. Ĝia plej eminenta gvidanto estis la irlandano Feargus Okonor (O'Connor) (1798—1855), kiu estis nur demokrato kaj agrar-reformisto. Li estis samtempe posedanto kaj redaktoro de l' "Norda Stelo" (angle: Northern Star), la centra organo de l' ĉartistoj (1838 ĝis 1852); lia potenca elokvento donis al li grandegan influon ĉe la amasoj, sed li ne estis spirita eminentulo. Fine li kroĉiĝis al et-kamparanaj agrarreformoj.

Depost 1848 la ĉartista movado disfalis — ŝajne sensukcese. Sed fakte tiu ĉi tuta periodo postlasis riĉan heredon da ideoj, reformoj kaj proletaj akiroj:

La jaroj de l' socialdemokrata pionirlaboro estis tempo de intensa kaj vojmontranta reformagado — tempo de plijuniĝo de Anglio, la unuaj paŝoj al demokratigo de la brita imperio. La ĉartista periodo vidis la unuan veran fabrikleĝon por infanoj kaj junuloj (1833), la unuan min-leĝon por infanoj kaj virinoj (1842), la dekhoran labortagon (1847), la liberiĝon de l' gazetaro (1836), la mildigon de l' punleĝaro (1837), la forigon de l' grendoganoj (1846), nuligon de l' unuiĝa malpermeso kontraŭ politikaj organizoj (1846) — aranĝoj, kiuj finis parte la grandbienulan oligarkion kaj parte la absolutan superregon de l' kapitalo. De tiam la demando pri la balotrajto ne plu malaperis el la tagordo de l' politika vivo, ĝis ĝi fariĝis tute demokrata (1918).

La ĉartista periodo postlasis al la proletaro la kooperativismon, pli sukcesplenajn sindikatojn kaj senton internaciisman. Ĝi kondukis la proletaron kiel batalantan kaj antaŭeneman klason en la literaturon kaj la politikan ekonomion. La konatiĝo kun la ĉartismo treege progresigis la idearon de Engels kaj Marks, faris Stjuat (Stuart) Mill etika socialisto kaj forte influis ĝenerale la konservativajn aŭ kristanajn socialistojn.

DISKUTEJO

por la reformo

estas salutinda la propono de k-do snejko malaperigi la grandajn literojn ("s-ulo" n-o 241), sed lia teksto estas malfacile legebla, ĉar malbone rimarkeblaj estas la punktoj + mi proponus anstataŭigi la punkton per iu alia noto, ekzemple per la plusnoto (+), kiu estas pli videbla (aŭ alia noto: mi ne insistas nepre pri pluso) + tiam la teksto estos efektive facila kaj legebla + la punkto restu, kiel noto de l' vortmallongigo +

n. p. usov+

st. zaozerje, vilaĝo dorisĉi, ussr.+

TRA ESPERANTIO

RAPORTO PRI LA REZULTOJ DE LA ĜENERALA VOĈDONO EN LA JARO 1929

La kontrolado de la voĉdoniloj okazis en la loĝejo de K-dino Jungnickel (14 294). Dum la semajnoj de la 4-a ĝis 15-a de julio okazis la nombrado; sume ni bezonis n u r 18 horojn. Partoprenis la nombradon K-dino H. Jungnickel, K-doj E. Kunze (13 285) kaj R. Hofmann (6158). Voĉdoniloj estis resenditaj de 1831 Gek-doj ĉe stato de 5170 aktivaj membroj. La voĉoj jene disdividiĝas:

A. Baloto pri statutŝanĝoj

	aprobis	malaprobis	senvaloraj	sume
Artikolo 1: aldono	1570	192	69	1831
„ 4: ŝanĝo	1621	149	61	1831
„ 15: nova teksto	1752	25	54	1831
„ 18: ŝanĝo	1694	69	68	1831
„ 19: nova teksto	1722	35	74	1831
„ 24: nova teksto	1717	37	77	1831

B. Baloto pri nova Ĝen. Konsilantaro k Vic-Konsilantaro

1	0-a horzono:	K-do De Bruin G. P., Lonneker	545
2	„ „	K-do Stay H., Bournemouth	574
3	„ „	K-do Sheriff D., London	557
4	„ „	K-do Bergiers L., Forest-Bruxelles	229
5	„ „	K-do Roux M., Lyon	833
6	1-a horzono:	K-do v. d. Heid, Dortmund	753
7	„ „	K-do Deubler K., München	1041
8	„ „	K-do Hubricht K., Leipzig	791
9	„ „	K-do Popoviĉ R. P., Lvov	465
10	2-a horzono:	K-do Demidjuk G., Moskvo	928
11	„ „	K-do Izgur E., Kremenĉug	1019
12	„ „	K-do Kudrjavicki S., Dnepropetrovsk	50
13	„ „	K-dino Bezrebraja A., Dnepropetrovsk	204
14	„ „	K-do Snejko D., Minsk	241
15	„ „	K-do Kirjuŝin P., Minsk	86
16	„ „	K-do Zawada J., Varsovio	168
17	„ „	K-do Michaliĉka S., Sebastopol	66
18	„ „	K-do Fedotov Teod., Kiev	70
19	„ „	K-do Egers Bor., Kiev	61
20	3-a horzono:	K-do Hajrapetjan B., Teheran	1011
21	„ „	K-do Konovalov H., Nijni-Novgorod	877
22	„ „	K-do Kalaŝnikov V., Nijni-Novgorod	489
23	„ „	K-do Dehterev G., Omutninsk	271
24	4-a horzono:	K-do Juŝmanov V., Sverdlovsk	1275
25	5-a horzono:	K-do Albanov Dm., Andijan	1274
26	6-a horzono:	K-do Goldfeder S., Barnaŭl	1288
27	7-a horzono:	K-do Krjukov Maks., Irkutsk	1302
28	8-a horzono:	K-do Bajenov Vlad., Ĉita	1287
29	9-a horzono:	K-do Nagahama T., Tokio	1067
30	„ „	K-do Oguri, Tokio	463
31	„ „	K-do Trofimov S., Nikolsk-Ussurijsk	285
32	„ „	K-dino Purina E., Nikolsk-Ussurijsk	707
33	„ „	K-do Pargaĉevskij, Naĥtaĥe	192
34	17-a horzono:	K-do Kerr J. M., Denver	1279
35	18-a horzono:	K-do Fröding K., Rockford	1290
36	19-a horzono:	K-do Saville G., Nov-Jorko	1286
37	„ „	K-do Weder Th., Nov-Jorko	1260
38	20-a horzono:	K-do Nikŝich M., Buenos-Aires	1300

Senvaloraj estis 99. Multaj nur voĉdonis por siaj horzonoj; pro tio fariĝis necese akcepti nur la menciitajn.

Leipzig-Lindenthal, 15. julio 1929.

Subskriboj:

R. Hofmann (6158). Hel. Jungnickel (14 294). E. Kunze (13 285).

Rezulte de tiu baloto konsistigas la novan Ĝen. Konsilantaron jenaj 14 Konsilantoj: K-doj Roux, Deubler, Izgur, Hajrapetjan, Juŝmanov, Albanov, Goldfeder, Krjukov, Bajenov, Nagahama, Kerr, Fröding, Saville kaj Nikŝich; jenaj 6 Vic-Konsilantoj: K-doj Stay, Hubricht, Demidjuk, Konovalov, Weder, K-dino Purina.

Kiel oni vidas, la baloton partoprenis 1831 Gek-doj el 5170 aktivaj membroj. En la antaŭa elekto al la Konsilantaro, okazinta en julio/aŭg. 1925, partoprenis nur 400 K-doj el 3073 membroj (aktivaj + pasivaj). Eĉ se oni dekalkulas de tiu lasta nombro kelkcent pasivajn membrojn ne voĉdonrajtajn, rezultas jena proporcio: En 1925 partoprenis la voĉdonadon nur ĉ. 1/7 de la aktiva membraro, en 1929 ĉ. 1/3.

Tiu fakto signifas, ke la intereso de la membraro pri la internaj aferoj de la organizo ĝojige kreskis kompare kun antaŭaj jaroj.

DIREKCIO DE SAT.

9-a Kongreso de SAT

en Leipzig (Germ.) 4.—10. aŭg. 1929

17-a listo de aliĝintoj

861 Max Fröde, Struppen, Germ. . 11 765
862 Ewald Richter, Radeberg, Germ. 11 411
863 Oswald Scholz, Alsdorf, Germ. . 10 836
864 O. Koschmieder, Breslau, Germ. 13 997
865 Alban Hasinger, Selb, Germ. . . 3 892
866 Ernst George, Berlin, Germ. . . 9 098
867 Max Petzold, Netzschkau, Germ. 557
868 E. Hötzel, Wüstegiersdorf, Germ. 14 093
869 Herbert Gutte, Gera, Germ. . . 5 954
870 Willy Sehling, Plauen, Germ. . . 3 250
871 Hans Wienhold, Remse, Germ. . 8 318
872 Martha Landgraf, Remse, Germ. 8 317
873 Herbert Mühleisen, Eichlaide . . 14 152
874 Frida Mühleisen, Eichlaide . . . 8 314
875 Lene Mühleisen, Eichlaide . . . 8 315
876 Max Pohlers, Waldenburg, Germ. 14 155
877 E. Friedrich Waldenburg, Germ. 14 285
878 Willi Rothe, Waldenburg, Germ. 14 154
879 Alfred Barth, Waldenburg, Germ.
880 Ew. Barth, Waldenburg, Germ. 14 281
881 Milda Kramer, Remse, Germ. . 14 153
882 Fritz Lahr, Glauchau, Germ. . . 3 831
883 Kurt Hähle, Neukirchen, Germ. 3 342
884 Willy Buschmann, Neukirchen . 11 910
885 Otto Aspe, Neukirchen, Germ. .
886 Wilh. Wappler, Mittweida, Germ. 2 394
887 August Bretthorst, Wanne-Eickel, Germanio 5 937
888 Johann Wagner, Pasing, Germ. 4 128
889 Alfred Kraushaar, Berlin, Germ. . 120
890 Erhardt Rühle, Zittau, Germ. . . 4 244
891 Karl Möhler, Leipzig, Germ. . . 14 997
892 Paul Lieniger, Leipzig, Germ. . 2 668
893 Friedrich Mohr, Leipzig, Germ. 99
894 Walter Seifert, Leipzig, Germ. . 1 276
895 Max Köhler, Leipzig, Germ. . . 10 095
896 Walter Köhler, Leipzig, Germ. . 1 613
897 Joel Sulsky, Harpenden, Anglio 4 304
898 George Pamphilon, London . . 14 992
899 Kirsch, Chemnitz, Germ. . . . 8 082
900 Karl Götze, Altenburg, Germ. . 6 419
901 Arne Gauslo, Porsgrunn, Norv. . 14 062
902 Erika Naumann, Radeberg, Germ. 14 988
903 Willi Wötzel, Chemnitz . . . 7 183
904 Fr. Morawetz, Magdeburg, Germ. 14 624
905 Wilh. Stäudel, Bayreuth, Germ.
906 Maurice Joubert, Tulono, Francio 8 859
907 Wagler-Buchholz, Germ. . . .
908 Georg Lauchhammer, Nürnberg . 14 511
909 Erich Dietrich, Dohna, Germ. . 5 818
910 Rudolf Irmer, Heidenau, Germ. . 6 520
911 M. Hackenberger, Dohna, Germ. 5 816
912 Anna Ŝmidova, Plzen, Ĉeĥoslov. 14 999
913 Petro Filliatre, Paris 1 245
914 Eduard Reck, Riga, Latvio . . 10 027
915 Theodor Maller, Wien 7 368
916 Franz Jonas, Wien 14 986
917 K. N., Hungario 9 340
918 Viktoro Djatlov, Moskvo . . . 5 296
919 Ewald Nier, Steinplais, Germ. . 15 000
920 A. Gurov, Moskvo 7 061
921 Moisev Cirlin, Smolensk . . . 10 236
922 Johano Frolov, Smolensk . . . 12 048
923 Petro Ravomski, Smolensk . . 12 049
924 Nikolao Smirnov, Pskov, Sovetio 8 418
925 A. Veen, Amsterdam 5 288
926 L. Bureau, Alger, Francio . . . 8 555
927 Rob. Eugene, Le Raincy, Francio 741
928 Marcel Roux, Lyon 132
929 Ernst Fritsche, Oschatz, Germ . 3 226
930 Otto Franke, Oschatz, Germ. . 329
931 M. Wunder, Zschöllau, Germ. . 4 655
932 Maurice Valluet, Orleans, Francio 5 822
933 K-dino Valluet, Orleans, Francio 11 038
934 K-do Buire, Paris 10 340
935 K-do Vincent, Paris 7 359
936 Jana Pavloviĉ, Plzen, Ĉeĥoslov. 14 998
937 K-dino Ebaehova, Plzen, Ĉeĥosl. 15 010

Donacoj

Kraushaar-Berlin 2.— mk. g.; Kuliĉente-Barnaul 2.— mk. g.; Stöckhardt-Hohndorf 2.— mk. g. (speciale por senmonulaj migrantoj); Joubert-Tulono 1.60 mk. g.

KUN TIU ĈI NUMERO ESTAS EKSPEDATA “LA NOVA EPOKO“

Venu al Breslaŭ!

Ĉiujn Leipzig-vizitontojn, kiuj loĝas en orientaj landoj, ni urĝe petas vojaĝi tra Breslaŭ. Multajn kaŭzojn ni havas por tiu-ĉi deziro. Unu el ili estas, ke la socialdemokrata partio aranĝas, laŭ nia instigo, por vendredo la 2-a de aŭgusto grandan kontraŭmilitan kunvenon. Al tiu kunveno ni invitas ĉiujn eksterlandajn Gek-dojn, por ke ili parolu al la amaso pri la pac-movado en sia lando k ankaŭ pri la pacigilo esp-o. La publika uzo de esp-o konvinkos milojn da laboristoj, k nia por-esp-a laboro estonte estus tre faciligita. Tial, Gek-doj ne lasu preterpasi favoran propagand-eblecon. Anoncu vin tuj al K-do Willy Dittrich, Kohlenstr. 9, Breslaŭ (Germ.).

Proponoj al la 9-a Kongreso

(Daŭrigo)

31.

La Kongreso komisiu la Direkcion de SAT nomi komisionojn en ĉiuj landoj (en interkonsento kun la Ĝeneralaj Konsilantoj), kies tasko estu zorgi ĉiel pri Gek-doj malliberigataj pro SAT aŭ proleta agado k. se iel ajn eble, agi por ilia liberigo. Weder (1307).

32.

Se la apero de "Kongresprotokolo" tuj post la Kongreso ne estas garantiata pro monaferoj, oni presigu raporton, eĉ mallongigitan, en "S-ulo", kiel eble plej baldaŭ. Motivigo: Ju pli malfrue la protokolo aperos, des pli ĝi malaktualiĝos. Estas hontiga afero, se SAT-anoj devas informiĝi pli frue el nacilingvaj gazetoj, ol per la propra organo de SAT.

SAT-anoj 7637, 5827, 12 971, 10 716, 13 428, 10 350, 4010, 7172, 7176, 77, 2611, ĉiuj en Dresden.

33.

(Aldon-propono al prop. 14): SAT eldonu plenan katalogon de esp-aj k nacilingvaj libroj, traktantaj pri esp-o k ĝia apliko, gazetoj k jurnaloj, ne nur de propraj, sed ankaŭ aliaj esp. eldonejoj k ebligu ricevadon de la literaturo por ĉiuj SAT-anoj. SAT-ano 14 540.

34.

SAT starigu esp. konsultejon por la membroj, kie oni povos ricevi respondon al ĉiu demando, koncernanta iel al esp-o, esp. movado ktp. La ĉefa regulo por ĝia agado devos esti la plej akurata k rapida respondado al la demandoj.

SAT-ano 14 540.

35.

La Kongreso serioze kaj kritike pridiskutu la artikolon "Ĉu revolucio en la esp. movado?" ("S-ulo" n-o 248.) Eble iom da ideoj de la aŭtoro la Kongreso trovos efektivigindaj k aplikeblaj en la realeco. SAT-ano 14 540.

36.

En la fino de ĉiu jaro "S-ulo" havu (same kiel la jarkolekto 1927/28 de "Sennacieca Revuo") enhav-tabelon por la tuta jaro. Tio estas proponata tial, ke oni tre ofte perdas tro multe da tempo, serĉante necesan materialon en la gazeto. Tiun enhav-tabelon "S-ulo" havu jam en la kuranta jaro.

Igorj Miŝin (11 431).

37.

Mi proponas, ke SAT eldonu krom la nunaj insignoj ankaŭ insignojn samformajn, sed kun ruĝa martelo k falĉilo en la mezo de la verda stelo. Ĝi havu specialan nomon "SAT-laborinsigno". Motivigo: Mi opinias necesega, ke SAT-anoj montru sian apartenon al proletaro klasbatalanta per insigno, kiu vidigas klaskonsciecon de l' portanto. Tiu nova insigno unuigus la insignon de SAT kun tiu de l' proletara klasbatalo (martelo k falĉilo), k oni ne bezonus porti du insignojn.

SAT-ano 29 (Bonesper, R.).

38.

Por blanklandaj SAT-anoj estu eldonata speciala SAT-insigno malsimila al ĉiuj ĝisnunaj. Ĝi estu nek 5-pinta nek ruĝkolora (escepte la literoj SAT sur ĝi). Mi proponas formon de ŝildo verdkolora, en mezo ruĝ- aŭ orkoloraj literoj SAT. Ĝi estu portata por eviti persekutojn. SAT-ano 29 (Bonesper, R.).

39.

La Kongreso enstatutigu: Ĉiuj aktivaj membroj de SAT (pasivaj laŭplaĉe) devas havi k laŭeble ĉiam surportadi unu el la oficialaj SAT-insignoj. Escepto validas nur por terorlandoj. SAT-perantoj havu rajton ĉiam kontroli, ĉu tiu statut-paragrafo estas plenumata. Obstinaj malobeantoj estu registrataj sur "listo de oportunistoj". Motivigo: Portado de insigno estas grava propagand-rimedo k rekonilo dum vojaĝoj.

SAT-ano 29 (Bonesper, R.).

40.

La Kongreso decidu pri formo k koloro de oficiala SAT-standardo. Mi proponas ruĝkoloran standardon kun verda stelo en la supra angulo maldekstra, en kies mezo estu ruĝkolora laborblazono, la martelo kun falĉilo.

SAT-ano 29 (Bonesper, R.).

41.

La SAT-jarlibro enhavu la adresojn de ĉiuj lab. esp. grupoj en la mondo, kun informoj pri tempo k ejo por kunveni. Ankaŭ la samajn informojn pri grupoj, en kies urbo neniu SAT-ano estas, ne esceptante eĉ la blanklandajn grupojn. Motivigo: Niaj ĝisnunaj jarlibroj ne solvis kontentige tiun demandon.

SAT-ano 29 (Bonesper, R.), (kun subteno de 16 Novjorkaj SAT-anoj).

ATENTIGO AL LA ABONANTOJ!

Dum la Kongresa Semajno NE aperos n-o de "S-ulo". La venonta n-o tial eliros kiel duobla en pli granda amplekso je la 15. aŭgusto!

Redakcio. — Administracio.

PRI LA JARLIBRO

La jarlibro estas por la Ge-SAT-anaro grava utilaĵo k plej efika propagandilo. Pri tio ne necesas polemiki. Sed, ĉar la preskosto de jarlibro enhavanta la SAT-oficialaĵojn, informojn k tutan nomaron de la anaro, estas tro peza por nia financministro, ni provu eltrovi rimedon por: 1. Daŭrigi la presadon de jarlibro; 2. ne tro kripligi la SAT-kason.

Mi do proponas: La jarlibro estu dueldona (t. e. ĝi estu presata en 2 partoj). La unua eldono enhavu nur la SAT-oficialaĵojn, informojn k nomojn de la perantoj. La dua eldono enhavu nur la tutan SAT-anan adresaron.

La unua eldono estu — kiel ĝis nun okazis — donacata al ĉiu SAT-an(in)o. La dua eldono estu vendata, proksimume laŭ la preskosta prezo, al ĉiu, kiu ĝin mendus. (Estas mem kompreneble, ke por bonordigi la aferon, la mendoj devus okazi antaŭ ol komenciĝus la presado).

Ne ŝajnas utile presigi jarlibron ĉiujare. Ĉu ĉiudujara presado ne estus sufiĉa? (55)

* * *

Ŝajnas al mi, ke la decido de la Göteborga Kongreso pri la Jarlibro 1929 ne kontentigas la plimulton. Jam K-doj Robert (dum FEO-Kongreso), Izgur, Voroneĵa SAT-anaro, Boubou (en "S-ulo") esprimis, ke jarlibro kun adresoj de ĉiuj anoj estas multe pli utila k valora ol tiu projektita por 1929. Samopiniante pri tio, mi proponas jenan solvon: "Ĉiu-kvinjare eldoni jarlibron kun adresoj de ĉiuj SAT-anoj (aktivaj). Dum ĉiuj aliaj jaroj eldoni maldikan jarlibron, konsistantan el du partoj: unue, adresoj de novaliĝintoj; due, adresoj (aŭ almenaŭ matrikuloj k urboj) de nerealiĝintoj. Kaj, kiel farite ĝis nun, aldoni al ĉiu jarlibro oficialan k enciklopedian partojn."

Tiel ĉiu SAT-ano estus ekzakte informita pri situacio de la membraro k la administranto ŝparus tiom, kiom per la jarlibro projektita por 1929.

L. G. Avid (13 706).

* * *

Mi sciigas, ke en unu el niaj lastaj kunvenoj ĉiuj esprimis sin unuanime por publikigo de la adresaro kiel rimedo por plifaciligi la rilatojn inter la SAT-anoj, por ekkoni unu la alian, almenaŭ pri nomoj kaj loĝejoj.

Emilio Artigas (2461), Zaragoza.

RADIO-NEDERLANDO

Ŝanĝiĝis la ondolongo, per kiu la Asocio de Laboristaj radio-amatoroj (VARA) elsendas pri- k peresp. sciigojn. Nun la longo estas 1875 m. ĝis oktobro; de oktobro ĝis decembro 1071 m. La elsendoj okazas unuaparte holandlingve, duaparte esperante de 8.50-a—9.10-a h. MET. Adreso (por simpati- k dezir-esprimoj): VARA, Postbus 50, Hilversum, Holando.

ALLE kaj SAT

Kiel niaj legantoj jam scias, ALLE en sia lasta Kongreso decidis akcepti la GÖTEBORGAN KONVENCION pri rilatoj inter la LEA k SAT. Konigante tiun decidon al siaj legantoj, la redaktoro de "La Socialisto" aldonis erarigan komenton. Por ĝustigi la aferon, ni sendis la ĉi suban leteron k estis de la Estraro de ALLE informitaj preskaŭ du monatojn poste, ke tiu nia letero ne estos publikigata. Bedaŭrante la fakton, ni do estas devigataj ĝin publikigi en "S-ulo", por ke almenaŭ niaj legantoj el Aŭstrio estu informataj.

Parizo, 9-an de majo 1929.

Al
K-do Adalberto Klatil
redaktoro de "La Socialisto"
Holochergasse 36/12,
Wien XV.

Estimata K-do!

En la n-o 5-a de "La Socialisto", sur la pĝ. 40-a, vi publikigis artikolon, kiu ŝajnas al ni iom stranga kiel enkonduko al frata kunlaboro inter ALLE k SAT. Almenaŭ via redakcia rimarko trovigânta inter krampoj povas nur erarigi viajn legantojn. Tial ni opinias nepre necese ĝustigi la aferon.

Estas ja vere, ke ALLE k SAT "havas la saman celon", sed vi devus aldoni, ke ili ne havas la samajn taskojn. Sindikato k partio ankaŭ havas la saman celon k tamen malsamajn taskojn; pro tio necesas la ekzisto de ambaŭ organizoj.

Laŭ la spirito de la de vi akceptita Konvencio ALLE devas esti aparato kies tasko estu propagandi esp-on inter la germanlingvaj laboristoj — kaj SAT estas alia aparato, kies tasko estas apliki esp-on laŭ tutmonda skalo. La du taskoj estas do tute malsamaj k necesas, ke la ALLE-anoj bone komprenu tion por ke estu fruktodona la kunlaborado inter la peresperanta k por-esperantaj organizoj.

La reprezentantoj de la aliaj LEA-oj jam bone komprenis tion; ni esperas, ke finfine ankaŭ en Aŭstrio oni sukcesos kompreni. Sed la rimarkoj en via artikolo certe ne helpas al tio.

La ideala stato estus, ke ĉiuj esperantistoj estus samtempe LEA-anoj k SAT-anoj; tiam la ekzisto de SAT-rondo en la kadro de Loka Grupo estus superflua. Sed ne dependas de ni, nek de vi, se en la tuta mondo la kondiĉoj k cirkonstancoj ne ebligis ĝis nun atingi tian idealan staton.

En la espero, ke vi publikigos en via plej proksima n-o ĉi tiun leteron k ke finfine foriĝos ĉiaj erarkomprenoj, mi salutas vin fratece k SAT-anece.

Por la direkcio de SAT.
E. Lanti.

"MONDE" publikigas esp.-paĝon!

La granda literatura revuo, direktata de H. Barbüs, "MONDE", kiu aperas semajne en franca, hispana k dana eldonoj, enhavos komencante de **3.** aŭgusto ĉiusemajne paĝon en esp-o. Tiun sukceson ni ŝuldas al la konstantaj klopodoj de multaj niaj K-doj ĉe la redakcio. Sed por ke tiu sukceso estu daŭra k nedisputebla, necesas, ke niaj K-doj ĉiulandaj sendu grandkvante bondezirojn k kuraĝigajn leterojn pro la aperigo de tiu esp. paĝo al la redakcio (50, rue Etienne-Marcel, Paris 2-e).

Abono jara kostas 80 fr. fr. (en Francio k Belgio 40 fr. fr.). La Administracio de "MONDE" konsentas pagi al nia kaso 10% por ĉiu ricevita abono pere de SAT. Nepre uzu tiun okazon por firmigi nian pozicion ĉe "MONDE", sed ankaŭ por havigi monprofiton al nia organizo.

ESPERANTO KAJ LERNEJO

Alvoko el Breslaŭ

En printempo ĉi-jara ni elpaŝis por enkonduki esp-on en la popollernejojn (precipe senreligiajn) de tiu ĉi urbo, por de tie disvastigi la movadon tra la tuta provinco. Ni devis venki multajn antaŭjuĝojn. Tamen ni jam ricevis komision prezenti al estrara kunvenontaro materialon aktualan pri esp-o kaj lernejoj.

Tial mi petas la tutmondajn edukistojn senhezite alsendi sciigojn pri instruado kaj aplikado de esp-o en iliaj lernejoj. Ni kunmetos ĉion je okulfrapa, impona statistiko, per kiu elmontro ni povos konvinki la estraranojn. La sciigoj enhavu informon pri tendenco (ĉu supera, popola [elementa], konfesia [eklezia], senreligia [laika] lernejo), nombro de l' instruatoj, spertoj faritaj, lernolibro aŭ metodo uzata k. s. Gek-doj! Dependas de vi, ĉu niaj infanoj ricevos edukon je mondcivitaneco aŭ ne. Sendu abunde al

P. Männchen (2121), Steinauer Str. 28, Breslau 6, Germ.

TRA LA MOVADO
(Kroniko)

POLIO. Lodz. La 10. majo dum kunsido de l' Lodza Komitato de Junularsekcio ĉe P. P. S. maldekstra, K-do 10 750 starigis proponon fondi esp. kurson ĉe la partio. La prop. estis unuvoĉe akceptita k 14. 5. K-do 7075 lekciis en la ejo de l' partio pri esp. k laboristaro. 21. 5. K-do 10 750 lekciis pri prol. k burĝaj esp-istoj. Rezulte stariĝis 2 kursoj kun 18 k 14 partopr. Dum antaŭmaja distriktkonferenco en Lodz, kiun partoprenis delegitoj el 17 urboj, estis legata esp. salutlet. de Tomskaj PTT-istoj, aplaŭde akceptita. La konferenco sendis resp.-let. En la unuiĝo de komerclaboristoj K-do 7076 gvidas perfekt. kurson kun 21 p. En Baluty K-do 5981 gvidas komenc. kurson kun 10 p. — **SVEDIO. Göteborg.** En nomo de lab. esp. grupo "La aglo" dum 4 monatoj K-do Soares (el Portugalio) gvidis div. perfektigajn kursojn kun sukceso tra Svedio. Krome li parolis publike k verve pri la utileco de esp-o ĉe la proletaro, en div. urboj, nome: en Karlsborg ĉe speciala kunveno, kiu konsistis nur el fakestroj. Tiuj lastaj decidis unuanime fine akcepti k propagandi esp-on en siaj organizoj. En Skövde li parolis pri esp. movado tra la mondo k akiris ne nur moralan apogon de l' publiko, sed ankaŭ materian de 5 redaktoroj partoprenantaj, kiuj promesis konstantan spacon en siaj gazetoj por esp-o. En Karlstad li parolis en speciala kom. kunveno pri kom. partio k enmigrado en Francio. La sukceso estis tioma, ke eĉ kelkaj el la tieaj kom. estraranoj nun lernas esp-on aktive. Kun K-do S. gvidas perfektigan kurson ĉe kleriga lab. asocio (ABF) k estas tutkore preta por kunlabori en la traduko de la franca esp. lernolibro (cours rationnel) sveden, por kio ni petas moralan k materian apogon de la tuta esp-istaro el Svedio. Por ĉi lasta celo la koncernaj K-doj sendu sian opinion al K-do Fritz Björklund, Amiralitetsgatan n-o 8, Göteborg. — Gust. Rask, kasisto en "La aglo", Eric Sonander, V. Prezid. en "La aglo", Fr. Björklund (10 647).

Ĉe la neŭtraluloj

En Stokholmo okazos la unua ŝtata kurso por instruistoj de 10.—20. julio. Dua en Helsingborg en Skanio de 24. julio ĝis 7. aŭgusto. La lasta estas tial tre grava, ĉar ĝi montros sian rezulton, ĝuste kiam komenciĝos la kongreso de Novedukada Asocio en Helsingör, al kiu venos mondfamaj pedagogoj.

Laŭ sciigo de la "Aŭstria Esp.-Asocio" aperis en la oficiala informilo de Ministerio por Instruado sciigo pri instalo de nedeviga instruado en la mezlernejoj. Laŭ ĝi kiel nedeviga instrufako povas esti instruata krom aliaj fremdaj lingvoj (latina, greka, franca, itala, slovena) esperanto.

Fondiĝis en Kanton Nov-Ĉinia Esp. Asocio, kiu liveras informojn pri vivo k movado en Ĉinio. Ĝi deziras tiel plifortikigi la solidarecon inter okcidento k oriento, utiligante esp-on. La Asocio



RECENZEJO

Duope ricevitajn verkojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias.

Marshall Saunders, Bela Joe. Aŭtobiografio de hundo. Tradukita esperanten de J. Blaikie k N. Hohlov, ilustrita de D. Copeland. Brita Esperantista Asocio, London 1929. 310 pĝ. Form. 12×18 cm. Prezo broŝ. 3—6 ŝil., bind. 5 ŝil.

La esp. literaturo "pliriĉiĝis" per nova eldonaĵo. Per baptiste-metodiste, kristanece-infanece naiva libro; ĝi vere necesigis multe da volo al ni por povi ĝin finlegi. El la "Enkonduka noto al traduko" (kial ne "...al la traduko?) ni ekscias i. a., ke "pli ol miliono da ekzempleroj" vendiĝis de tiu libro. Ni povas esprimi nur la bedaŭron, ke la aro da naivuloj en la mondo estas tiom multnombra!

Lă stilo de la libro, priskriboj k. s. estas kvazaŭ prilaboro de mezbona gimnaziano el la unua klaso. Jen admiru ekz.: "Li (la hundo) estis blanka, kun nigraj k brunaj makuloj. Lia korpo estis pure blanka, la vosto nigra, kun iomete da brunaĵo, la oreloj nigraj, k la vizaĝo kun egalaj makuloj de nigro k bruno..." Kaj tiel senfine! Mi nur bedaŭras la hundon (Bela Joe) esti devigata aŭdi la naivajn interparolojn de lia mastraro. La lingvo de la traduko — simpla, mezbona.

Apero de tia libro pripensigas, ĉu vere la esp-istoj ne povoscias legi ion pli valoran k ĉu fine tiuj diversaj sektanoj, dank' al kiuj aperas tiaj libroj, ne povas almenaŭ prezenti al ni ion l e g - e b l a n k l e g i n d a n? Ĉu inter ilia literaturo poridea ne troviĝas tamen io altnivela? Pledu por viaj ideoj, sed per valoraĵoj! S. G.-K.

N. Lenin, Pri religio. Komunista Biblioteko. Eld. per la zorgoj de Kom. Frakcio de SEU k de Tutsovetia Ateista Unio. Moskvo 1929. Trad. el rusa lingvo K-doj M. Lapin k G. Demidjuk, kontrolis laŭ komisio de Lingva Komisiono ĉe SEU, K-do N. Hohlov. 32 pĝ. Form. 12×16 cm. Prezo 15 kop. Havebla ĉe CK SEU, Spiridonovka 15, Moskvo, k R. Lerchner, Colmstr. 1, Leipzig O 27.

La volumeto enhavas du artikolojn. La unua aperis en 1905: "Socialismo k religio", la dua en 1909: "Pri rilatoj de laborista partio al religio." Ni trovis en tiuj koncize verkitaj artikoloj multajn saĝajn pensojn, k ni rekomendas ilian legadon precipe al tiuj K-doj, kiuj opinias agi vere "leniniste", pledante, ke oni malpermesu al dikredantoj la aliĝon ĉe SAT k kiuj ekscitiĝas pri "Inter Ni"-oj, en kiuj estas argumentate kontraŭ tia ŝajna radikalismo. En pĝ. 25 de tiu broŝuro ni legas ekz. jenon: "...Ni devas ne nur allasi, sed ankaŭ pleje allogi en soc.-dem. partion ĉiujn laboristojn, konservantajn la kredon je dio, ni estas absolute kontraŭ la plej malgranda ofendo de iliaj religiaj konvinkoj, sed ni allogas ilin por eduki ilin en la spirito de nia programo, sed ne por la aktiva batalo kontraŭ ĝi..." N. B.

Manifesto de la sesa Kongreso de la Komunista Internacio. Eld. CK SEU, Moskvo 1929. Eldonita per la zorgoj de Kom. Frakcio de SEU. Trad. el rusa lingvo K-do E. Izgur, kontrolis laŭ komisio de Lingva Komisiono ĉe SEU, K-do N. Nekrasov. 16 pĝ. Form. 12×16 cm. Prezo 10 kop. Havebla ĉe CK SEU, Spiridonovka 15, Moskvo, k R. Lerchner, Colmstr. 1, Leipzig O 27.

Tutomu Maeda, Koloidkemia Terminaro. Dua eldono 1929. Eld. Tutomu Maeda, Simeatiai 1379, Otiaimati, T o k i o. Hektograf., esp.-angla, germ., franca k reciproka faka terminaro. 28 pĝ. Havebla por 2 respondkuponoj ĉe la eldonejo.

Originalstenografio por Esperanto (Sistemo Brabbée). I-a parto: Gvidilo al la plenskribo k II-a parto: Gvidilo al la korespondadskribo, verkita de prof. E. Brae k K. Haager. Eld. Carl Fromme, Wien k Leipzig. Adr.: W i e n V, Nikolsdorfer Str. 7/11. Pr.: 1.40 mk. g. 32 pĝ. Form.: 11½×15 cm.

Tre memkonscie la verkantoj skribas en sia broŝuro: "Plibono estas malamiko de bono. La ĝisnunaj sistemoj estas tradukoj de naciaj stenografioj — ekzemple de germanaj, francaj ktp.; ekzistas eble dek tiaj tradukoj konataj. Sed ĉiu esp-isto stenografisperta scias, ke nur originalstenografio decas por la bezonoj de esp-o. La jus aperinta sistemo superas ĉiujn naciajn tradukojn ... ktp." En la disputo pri la rango de l' div. stenografi-sistemoj prezentataj al la esp-istoj, ni ne volas finjuĝi. Niaj K-doj havas okazon orienti sin, legante la div. pristenografiajn artikolojn aperintajn (-ontajn) en "S-ulo". N. B.

Tieder Zsigmond, Közös Elv-közös nyelv. Eld. Hungara Esp. Lab. Soc., Budapest, VIII, Muzeum-Körut 10.

32-paĝa hungarlingva propagandbroŝuro por varbado inter laboristaj amasoj k precipe en socialdemokrataj rondoj, ĉar la ĉapitro "Socialdemokratio k esp-o" estas speciale zorge prilaborita, kiel en nenia antaŭa simila broŝuro. Ankaŭ la celoj k evoluo de SAT estas pritraktitaj. Certe tre taŭga k necesa varbilo.

Gvidfolio tra Chemnitz. Eldonis "Unuiĝo por fremdula trafiko". Adr.: Verein für Fremdenverkehr e. V., C h e m n i t z, Jakobi-Kirchplatz 1, Germ. Malgranda, beleta gvidfolio ilustrita. La Gek-doj estas petataj multnombre mendi tiun senpage haveblan folion.

---

konsistas jam nun el centoj da personoj: preskaŭ la tuta gazetredaktoraro en Kantono, edukistoj, geinstruistoj, studentoj, nacirevoluciistoj, komercistoj, laboristoj ktp. Per la interligo kun eŭropaj esp-istoj ĝi esperas daŭre kreski k plinombriĝi. Adreso de la Asocio: P. O. Box 16, C a n t o n, Ĉinio.

Laŭ "Germ. Esp-isto" la nacia esp. asocio en G r e k i o nombras 500 membrojn en la urboj Ateno, Saloniki, Pireo, Kalkis k Didimotikon. (Laŭ nia statistiko SAT havas tie ne eĉ unu membron nek abonanton al "S-ulo", k nur 2 abon. al "LNE". Kiom da varblaboro farenda!)

Ĉe la katolikoj

Laŭ sciigoj en "Espero Katolika" la esp. katolika movado faras en atendo de la jara kongreso bonajn progresojn en Ĉeĥoslovakio. Interalie la granda katolika gimnastika asocio ĉeĥoslovaka "Orel" akceptis esp-on k starigis esp. fakon ĉe sia Centra konsilantaro.

MEMORNOTO

Represis el "S-ulo":

L' E t i n c e l l e, Bruselo, 20. 5. (pri Litovio); L a L u t t e S o c i a l e, Alger, 21. 6. (El "Virina Pĝ." art. de Mironov pri virinoj en USSR, bedaŭrinde sen mencio de la fonto!); S o c i s c i e n c o e n l a b o r l e r n e j o (n-oj 3/4), Moskvo, Faŝista edukado, Tatuo de lernantoj.

Priesper. artikolojn k notojn enpresis:

S i g n a l e n, Stokh., 27. 6.; N e w D a w n, Manchester, 22. 6.; T h e W o r k e r, London, 21. 6.; R a b o ĉ i j K r a j, Ivanovo-Vozn., 25. 6.; L e M e t a l l u r g i s t e, Bruselo, julio.

Pri la SAT-Kongreso raportis:

D e r D e u t s c h e E i s e n b a h n e r, Berlin, 23. 6.

Peresper. materialon enhavis:

L' E c o l e E m a n c i p é e, Saumur, 30. 6.; J u n a T e k s i s t o, Ivanovo-Vozn., 10. 5.; S o c i s c i e n c o e n l a b o r l e r n e j o, Moskvo, 3/4, TEPS-materialo.

IRH-ĉelo

de Junular-Sekcio ĉe Gomela Klubo "Emes" dez. koresp. kĉl. pri IRH-temoj kaj pri politiko. Certe respondos. — Adr.: K-do **A. Indman, Gomel, Kaljajev-str. 30, Sovetio.**

GRUPO DA JUS FINLERNINTAJ K-DOJ

deziras korespondadon kĉl. pri ĉiuj temoj. L. PK, Pl sendu multnombre al K-do Walter Dalhoff, **Merscheid-Solingen,** Taubenstr., Rejnlando, Germ.

MURGAZETO

de l' oficejo de Nord-Okcidentaj fervojoj en USSR kaj de l' klubo "RUĜA FERVOJISTO", celante praktikan aplikon de l' tutmonda proleta interkomprenilo, aranĝas regulan uzadon de korespondajoj de tutmondaj klaskonsciaj Gek-doj pri ĉiuj atentindaj aktualaj temoj. Rekompenca sendado de l' korespondajoj pri sovetiaj aktualajoj estas garantiata. — Adreso: L e n i n g r a d, pl. de Ostrovskij, 2, ĉ. 323 al K-do Stepanov.

Jun-pionira Centra Klubo, Leningrad,

Volodarskij pr., 49, dez. korespondi kun junpioniroj, geknaboj kaj junularo, pri div. temoj, interŝ. fotojn, gaz., ktp. Resp. garant.

NIA POŜTO

7214. — Ni posedas jam tro da materialo pri la temo. Cetere via diro aldonas nenion novan; vi plie eraras, opiniante, ke nur en la "postrevolucia periodo" povas ekzisti kuniĝoj tiaj, kiaj estas la via. En la kap. Francio ekzistas multaj k cetere tio estas ekster la temo mem de l' diskuto. Ni tamen resume konigos vian opinion. Pri via unua sendaĵo ni ne trovas postsignon en niaj kajerujoj.

12 573. — Ricevis vian bildon. Kvitanco pri viaj gazet-eltranĉoj prokrastiĝis nur pro manko de loko.

10 382. — SAT, t. e. ĝia estraro, ne povas organizi la metalistojn. Sed se la metalistaj SAT-anoj volas starigi sekcion en la kadro de SAT, tion ili ja povas fari. Alvokon tiusencan sub via respondeco ni povus enmeti.

3208. — Vian artikolon ni ĝis nun ne ricevis!

Ŝio Traŭbe. — Via artik. transsendita al la red. de "Scienc-Kult. Paĝo".

6184. — Siavice ni aperigos vian "Tagon".

11 676. — Via priskribo rilatas al la "Virina Paĝo". Ni tial transsendas ĝin al la konc. red.

6727. — Via artikolo troviĝos en la venonta n-o. Red.

K·O·R·E·S·P·O·N·D·A·D·O

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. g., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.
L = letero, PK = poŝtkarto, PI = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl. = poŝtmarko sur bildflanko, kĉl. = kun ĉiuj landoj, esp-aĵo = esperantaĵo.
Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

AŬSTRIO

K-do Heinrich Hampeis, Speckbachergasse, 30/III., Wien XVI, dez. interŝ. PM kĉl., escepte Germ.

BELGIO

K-do C. Severius, Touwstraat, 22/I., Antwerpen, dez. interŝ. PM per 250 aŭ 1000 specoj.

BRITIO

K-do William Cowan (10 085), 78 Bucks Road, Douglas, Isle of Man, dez. koresp. pri ĉ. temoj, L, PI, gaz. ĵurn.

GERMANIO

K-do Herbert Sonne, Helenenstr. 3, Limbach i. Sa., dez. interŝ. intern. PM kolektive k vidaĵkartojn.

K-dino Maria Hirsch, Dinglerstr. 12, Augsburg III, dez. interŝ. PI, kĉl.

K-do Paul Bauer, Elisenstrasse 133, Leipzig S 3, **nuntempe** ne povas respondi. Mi resp. pli malfrue.

HISPANIO

K-do A. Nadal, Str. Pont y Vich, 14, Palma de Mallorca, Espana Baleares, dez. interŝ. PM kĉl. Resp. garantiata.

SOVETIO

— Grupo de gejunuloj (8 pers., 17 ĝis 22 j.), dez. koresp. kun eksterl. gejunuloj de la t. mondo,kolektive k individue, L, PK, PI pri junulmovado, vivkondiĉoj k. a. temoj. Adr.: K-dino Mario Fedorenko, 1-ja ulica, 18, Nikolsk-Ussurijsk, Siberio.

— Grupo de esp-istoj, sendiuloj dez. koresp. kun liberpensulaj organizoj de la t. mondo pri religiaj temoj, L, PK, PI. Adr.: Nikolsk-Ussurijsk, fervoja laborista klubo por rondeto de sendiuloj.

— Esp. ĉelo dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Skribu al K-do J. Timĉenko, ul. Lenina, 85, Armavir.

K-do P. K. Lopotko (instruisto), vil. Rudkovka, P. O. Bobrovica, Nejinskogo okr. Ukrainio, dez. serioze koresp. kĉl. pri profes. k. a. temoj. Resp. garantiata.

— Grupo de metiistoj dez. koresp. kĉl. Resp. garantiata. Adr.: Pritisko-Nikolska, 2, Klubo Kustarej im. Larina, Krujok Esperanto, Kiev.

K-do I. A. Gorodockij (ruĝarmeanestro), Artpolk N., Nikolaev, Ukrainio, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj.

K-do V. Belogorcev (26-j. maŝinisto), Zavod "A. Marti", Nikolaev, Ukrainio, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj.

K-dino Nino Nepotrebnaja (20 j. brodistino), Zavod "A. Marti", 45, Nikolaev, Ukrainio, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj.

★ **ATENTU!**

Fine de aŭgusto la esp. rondeto de granda lab. ŝtonkarbminista klubo aranĝos

grandan propagand-ekspozicion

Pro tio, Gek-doj, geesp-istoj el ĉ. partoj de la tuta mondo, al kiuj estas grava signifo de esp-o, kiel potenca rimedo de interligo kaj kulturado de proletaro, — ne preterlasu la okazon por pruvi nian fratecan interligon kaj ĝian intern. signifon. Ĉiuaĝaj grupoj, parti- kaj sindikatanoj, ĉiuspec-amatoroj, sportuloj, sendiuloj ktp., dronigu nin per salutleteroj kaj raportoj (pref. pri esp. mov. kaj viv-laborkondiĉoj). Amase sendu alian materialon (PI, esp. gaz., afiŝojn, fotojn, artaĵetojn ktp.) Ĉio estas nepre rekompencata laŭ via deziro (per raporto, gazeto, PI, fotoj ktp.). Ĉiujn leterojn kaj materialojn sendu al **K-do Ĉerniajev Jurij,** Donbasso, Luganski okrug, **Brianski rudnik,** Dvorec Kulturi, Sovetio.

Ni nepre respondos al ĉiuj!

K-dino A. Samojlova, 1-a Krasnoarmejsk. 14, kv. II, Leningrad, dez. koresp. kun malproks. landoj pri lab. temoj seriozaj.

K-do S. B. Liberman, ul. Ĵukovskogo 29, Odessa, dez. koresp. serioze, interŝ. nacil. gaz. kĉl. Nepre resp.

— Junular-grupo de lignaĵistoj en ŝipkonstrua fabriko volas serioze koresp. kun lab. junularo, pref. samprofesia. Adr.: Sebastopol, Morskoj Zabod, Kolektiv "V. L. K. S. M." al K-do Nikulin.

K-do Valentino Potemkin, St. Volodarskaja, Balt. ĵ. d., Lesnaja ul. 17, kv. 4, dez. koresp. kĉl.

K-dino Ĵ. Bezsonova (17 j.), Barnaul, Str. Fabriĉnaja, 56—25, deziras interŝ. fotojn pri ĉ. temoj kĉl. Certe resp.

K-dino Lariso Demjanik, ħut. Trudobelikovskij domo de Leonido Demjanik, St. Slavjanskaja, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj, L, PK, PI.

— 2 amikoj dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj, L, PK, PI. Adr.: K-doj Pojogin Timoteo k Belokurov Paŭlo, ul. Lagernaja, 146, St. Slavjanskaja.

K-do Georgo Rejner (20 j., fotoamatoro), Vekovaja, 24, kv. 1, Moskvo 33, dez. koresp. kĉl., L, PK, PI, bfl., interŝ. fotojn. Resp. garantiata.

K-do F. Amplejev (fotoamatoro), B. Andranovka, 22, kv. 6, Moskvo 33, dez koresp. kĉl. pri foto-aferoj, PI, L, certe resp.

USONO

Adresŝanĝo.—K-do Friedman Meyer, provizora adr.: c/o Berman, Friedman Meyer, 2939 West, 5 — Str. Coney Island, Brooklyn, New York. — Novaj koresp. proponoj ne plu akcepteblaj. Al koresp. proponintoj mi baldaŭ resp. k petas paciencon.

Cele pedagogie k science esplori la problemon pri plej racia instrumetodo al 6 ĝis 7 jaruloj infanoj en div. landoj, — mi kolektas lernilojn-edukilojn por montrita aĝo en la tutmondo (en naciaj lingvoj). Por la jam senditaj lerniloj mi esprimas

KORAN DANKON

al K-do Paul Michel (Francio, S. Georges de Reneins), Wessels W (Amsterdam), H. E. Males (Anglio, Ardvik).

SAT-ano 6769, D-ro Gluŝkov.

ENHAVO:

Presejo: Peuvag, Druckerei-Filiale Leipzig (Germanio)